

Bruxelles, XXX
[...] (2021) XXX draft

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Smjernice o državnim potporama u sektoru ribarstva i akvakulture

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Smjernice o državnim potporama u sektoru ribarstva i akvakulture

SADRŽAJ

DIO I. 3

ZAJEDNIČKE ODREDBE.....	3
Poglavlje 1.....	3
1. Uvod.....	3
Poglavlje 2.....	5
2. Područje primjene, dužnost obavješćivanja i definicije	5
2.1. Područje primjene ovih Smjernica i učinak EFPR-e.....	5
2.1.1. Područje primjene	5
2.1.2. Potpore za druge mjere.....	6
2.1.3. Učinak Uredbe (EU) 2021/1139	7
2.2. Horizontalni i drugi instrumenti potpore koji se primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture	8
2.3. Potpore za kategorije mjera obuhvaćene uredbama o skupnim izuzećima	9
2.4. Dužnost obavješćivanja.....	9
2.5. Definicije	10
Poglavlje 3.....	12
3. Zajednička načela ocjenjivanja	12
3.1. Prvi uvjet: potporom se olakšava razvoj gospodarske djelatnosti	13
3.1.1. Gospodarska djelatnost kojoj je dodijeljena potpora	13
3.1.2. Učinak poticaja.....	13
<i>Dodatni uvjeti za potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti</i>	<i>15</i>
3.1.3. Nema kršenja mjerodavnih odredaba i općih načela prava Unije	16
3.2. Drugi uvjet: potpora ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.....	16
3.2.1. Potreba za intervencijom države	17
3.2.2. Primjerenost potpore	17
<i>Primjerenost u odnosu na druge oblike potpore</i>	<i>18</i>
3.2.3. Razmjernost potpore	18
<i>Maksimalni intenziteti potpore i maksimalni iznosi potpore</i>	<i>18</i>

<i>Dodatni uvjeti za potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti i potpore za ulaganja velikim poduzećima u okviru prijavljenih programa</i>	20
<i>Zbrajanje potpora</i>	20
3.2.4. Transparentnost	21
3.2.5. Neopravdani negativni učinci na tržišno natjecanje i trgovinu	22
<i>Programi potpora za ulaganja u preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture</i>	23
<i>Potpore za ulaganja u preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture koje je potrebno pojedinačno prijaviti</i>	24
3.2.6. Razmatranje pozitivnih i negativnih učinaka potpore (test ravnoteže)	25
DIO II.	26
KATEGORIJE POTPORA	26
Poglavlje 1.	26
POTPORE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA I KRIZAMA	26
1.1. Potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja	26
1.2. Potpore za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika	28
1.3. Potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u akvakulturi i infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici	31
Poglavlje 2.	34
POTPORE U NAJUDALJENIJIM REGIJAMA	34
2.1. Operativne potpore u najudaljenijim regijama	34
2.2. Potpore za obnovu ribarske flote u najudaljenijim regijama	34
DIO III.	36
POSTUPOVNA PITANJA	36
1. Maksimalno trajanje programa potpora i evaluacija	36
2. Primjena Smjernica	37
3. Prijedlozi odgovarajućih mjera	37
4. Izvješćivanje i praćenje	37
5. Revizija	38

DIO I.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Poglavlje 1.

1. UVOD

- (1) Člankom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) određuje se da „osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje državnim sredstvima u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.” Iako je u UFEU-u utvrđeno načelo da su državne potpore zabranjene, u određenim slučajevima takve potpore mogu biti spojive s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavaka 2. i 3. UFEU-a.
- (2) U skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja spojive su s unutarnjim tržištem. Drugo, na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a Komisija može smatrati da su potpore za olakšavanje gospodarskog razvoja sektora ribarstva i akvakulture spojive s unutarnjim tržištem ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Treće, potpore za promicanje gospodarskog razvoja područja na kojima je životni standard neuobičajeno nizak ili na kojima postoji velika podzaposlenost te regija iz članka 349. UFEU-a s obzirom na njihovo strukturno, gospodarsko i socijalno stanje mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) UFEU-a.
- (3) U ovim Smjernicama Komisija utvrđuje uvjete i kriterije prema kojima će se potpore sektoru ribarstva i akvakulture smatrati spojivima s unutarnjim tržištem. Za potpore koje se dodjeljuju na temelju članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a u ovim su Smjernicama utvrđeni uvjeti pod kojima je određena mjera koja predstavlja potporu za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja spojiva s unutarnjim tržištem. Komisija utvrđuje i kriterije za određivanje područja koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. UFEU-a i mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem.
- (4) Državne potpore za olakšavanje gospodarskog razvoja sektora ribarstva i akvakulture ugrađene su u širi okvir zajedničke ribarstvene politike uspostavljen Uredbom (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ („ZRP”). U okviru te politike Unija pruža financijsku potporu sektoru ribarstva i akvakulture Uredbom (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća², kojom je osnovan Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu („EFPPA”). Društveni i gospodarski učinak državne potpore isti je neovisno o tome financira li se potpora

¹ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

² Uredba (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004 (SL L 247, 13.7.2021., str. 1.).

iz proračuna Unije (čak i djelomično) ili je financira država članica. Komisija stoga smatra da bi trebalo osigurati dosljednost i sukladnost njezine politike u vezi s kontrolom državnih potpora i potpora koje se dodjeljuju u okviru ZRP-a putem EFPPRA-e. Pri primjeni i tumačenju ovih Smjernica Komisija uzima u obzir pravila ZRP-a i pravila kojima se uređuje EFPPRA. Stoga uporaba državnih potpora može biti opravdana samo ako je u skladu s ciljevima ZRP-a.

- (5) ZRP-om, čiji su ciljevi utvrđeni u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013, posebno se nastoji osigurati da aktivnosti u ribarstvu i akvakulturi budu dugoročno ekološki održive i da se njima upravlja na način koji je u skladu s ciljevima postizanja gospodarskih i društvenih koristi te koristi za zapošljavanje i doprinos dostupnosti zaliha hrane. ZRP-om će se posebno: (a) postupno eliminirati praksa odbacivanja ulova od slučaja do slučaja, uzimajući u obzir najbolji raspoloživi znanstveni savjet, izbjegavanjem i smanjivanjem neželjenog ulova do najmanje moguće mjere i postupnim osiguravanjem iskrcavanja ulova; (b) ako je potrebno, na najbolji mogući način iskoristiti neželjeni ulov, bez stvaranja tržišta za one ulove koji su manji od minimalne referentne veličine potrebne za očuvanje; (c) omogućiti uvjeti za gospodarski isplativ i konkurentan ribolov i prerađivačku industriju te za aktivnosti na obali koje su povezane s ribolovom; (d) osigurati mjere za prilagodbu ribolovnog kapaciteta flota s razinama ribolovnih mogućnosti u skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013, u cilju osiguravanja gospodarski isplativih flota bez prevelikog iskorištavanja morskih bioloških resursa; (e) promicati razvoj održivih aktivnosti akvakulture u Uniji i pridonositi opskrbi hranom i sigurnosti hrane te zapošljavanju; (f) pridonositi primjerenom životnom standardu osoba koje ovise o ribolovnim aktivnostima, imajući u vidu priobalno ribarstvo i društveno-gospodarske aspekte; (g) pridonositi učinkovitom i transparentnom unutarnjem tržištu za proizvode ribarstva i akvakulture te osiguravanju ravnopravnih uvjeta za proizvode ribarstva i akvakulture koji se stavljaju na tržište Unije; (h) uzeti u obzir interesi potrošača i proizvođača; (i) promicati aktivnosti obalnog ribolova, uzimajući u obzir društveno-gospodarske aspekte; (j) postići usklađenost sa zakonodavstvom Unije u području okoliša, posebno s ciljem postizanja dobrog stanja okoliša do 2020. kako je određeno u članku 1. stavku 1. Direktive 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³, kao i u drugim politikama Unije. Općenito, u skladu s ciljevima ZRP-a, državne potpore ne bi smjele dovesti do povećanja ribolovnog kapaciteta ribarske flote, preloma ili premještanja ribolovnog napora koje bi moglo dovesti do takvog preloma.
- (6) U općoj strukturi EFPPRA-e potpora obuhvaća intervencije kojima se doprinosi postizanju ciljeva ZRP-a, kako je utvrđeno u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013. U tu svrhu u okviru EFPPRA-e utvrđena su četiri prioriteta za potporu i specifični ciljevi koje bi intervencijom trebalo ostvariti. U skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2021/1139 prioriteti EFPPRA-e uključuju sljedeće: i. poticanje održivog ribarstva te obnova i očuvanje vodenih bioloških resursa (prioritet 1); i ii. poticanje održivih aktivnosti akvakulture te prerada i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture, čime se pridonosi sigurnosti opskrbe hranom u Uniji (prioritet 2). Kad je riječ o prioritetu 1, specifični su ciljevi

sljedeći: (a) jačanje gospodarski, socijalno i okolišno održivih ribolovnih aktivnosti; (b) povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija CO₂ zamjenom ili modernizacijom motora ribarskih plovila; (c) promicanje prilagodbe ribolovnog kapaciteta ribolovnim mogućnostima u slučajevima trajnog prestanka ribolovnog kapaciteta i doprinos primjerenom životnom standardu u slučajevima privremenog prestanka ribolovnih aktivnosti; (d) poticanje učinkovite kontrole i izvršenja u ribarstvu, uključujući borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, kao i pouzdanosti podataka za donošenje odluka na temelju znanja; (e) promicanje jednakih uvjeta za proizvode ribarstva i akvakulture iz najudaljenijih regija; i (f) doprinos zaštiti i obnovi vodene bioraznolikosti i ekosustava. Kad je riječ o prioritetu 2, specifični su ciljevi sljedeći: (a) promicanje održivih aktivnosti akvakulture, osobito jačanjem konkurentnosti akvakulturne proizvodnje, uz istodobno osiguravanje dugoročne okolišne održivosti aktivnosti; i (b) promicanje stavljanja na tržište, kvalitete i dodane vrijednosti proizvoda ribarstva i akvakulture te prerada tih proizvoda.

- (7) Komisija je 2019. pokrenula evaluaciju Smjernica o državnim potporama u sektoru ribarstva i akvakulture⁴, koja je pokazala da je okvir državnih potpora za sektor ribarstva i akvakulture općenito učinkovit, da je sveo narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu na najmanju moguću mjeru, da je povećao transparentnost, dosljednost i pravnu sigurnost te da je pridonio postizanju ciljeva ZRP-a⁵. Međutim, potrebne su određene ciljane prilagodbe za razvoj gospodarskih djelatnosti u sektoru ribarstva i akvakulture kako bi se pravila o državnim potporama za taj sektor uskladila s EFPPRA-om i horizontalnim pravilima o kontroli državnih potpora te kako bi se u okviru testa ravnoteže uzele u obzir povezane politike koje proizlaze iz europskog zelenog plana⁶ (dio I. odjeljak 3.2.6.).

Poglavlje 2.

2. PODRUČJE PRIMJENE, DUŽNOST OBAVJEŠĆIVANJA I DEFINICIJE

2.1. Područje primjene ovih Smjernica i učinak EFPPRA-e

2.1.1. Područje primjene

- (8) U ovim su Smjernicama utvrđena načela koja će Komisija primjenjivati pri ocjenjivanju spojivosti potpora u sektoru ribarstva i akvakulture s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. ili 3. UFEU-a.
- (9) Ove se Smjernice primjenjuju na sve potpore koje se dodjeljuju sektoru ribarstva i akvakulture, uključujući komponente regionalnih potpora koje se odnose na sektor ribarstva i akvakulture. Primjenjuju se i na sve ostale potpore koje se dodjeljuju sektoru ribarstva i akvakulture u okviru fondova Unije.
- (10) Ove se Smjernice primjenjuju na sve poduzetnike. Velika su poduzeća uglavnom manje osjetljiva na tržišne nedostatke nego mala i srednja poduzeća (MSP-ovi).

⁴ SL C 217, 2.7.2015., str. 1.

⁵ [Upućivanje na radni dokument službi Komisije]

Osim toga, veća je vjerojatnost da će velika poduzeća u sektoru ribarstva i akvakulture imati bitnu ulogu na tržištu, pa stoga, u specifičnim slučajevima, potpora dodijeljena velikim poduzećima može osobito narušiti tržišno natjecanje i trgovinu na unutarnjem tržištu. Budući da potpore velikim poduzećima u sektoru ribarstva i akvakulture mogu narušiti tržišno natjecanje, pravila o državnim potporama za velika poduzeća u ovim Smjernicama usklađena su s općim pravilima o državnim potporama te se na njih primjenjuju zajednička načela ocjenjivanja utvrđena u dijelu I. poglavlju 3. ovih Smjernica.

- (11) Poduzetnici u teškoćama isključeni su iz područja primjene ovih Smjernica, osim ako se primjenjuje iznimka utvrđena u ovoj točki. Komisija smatra da se poduzetnici u financijskim teškoćama, s obzirom na to da im je ugrožen opstanak, ne mogu smatrati primjerenim sredstvom za promicanje drugih ciljeva javne politike dok im se ne osigura održivost. Stoga će se potpore čiji se korisnici smatraju poduzetnicima u financijskim teškoćama u smislu točke (30) podtočke (q) ovih Smjernica ocjenjivati u skladu sa Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama⁷. Međutim, načelo nepružanja državnih potpora poduzetnicima u financijskim teškoćama ne primjenjuje se na potpore za nadoknadu štete nastale zbog prirodnih nepogoda i izvanrednih događaja iz dijela II. poglavlja 1. odjeljka 1.1. ovih Smjernica, koje su spojive s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a. Ako su financijske poteškoće poduzetnika koji posluje u sektoru ribarstva i akvakulture prouzročili rizični događaji iz dijela II. poglavlja 1. odjeljaka 1.2. ili 1.3. ovih Smjernica ili zaštićene životinje iz članka 46. Uredbe Komisije (EU) XX [NOVI FIBER]⁸, potpore se mogu dodijeliti u skladu s ovim Smjernicama te mogu biti spojive s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a. Zbog hitnosti situacije i radi zaštite javnog zdravlja gospodarsko stanje poduzetnika ne bi se smjelo uzeti u obzir kad je riječ o potporama za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje bolesti životinja u akvakulturi u skladu s dijelom II. poglavljem 1. odjeljkom 1.3. ovih Smjernica.
- (12) Pri ocjenjivanju potpore dodijeljene poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom je određena potpora proglašena nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem, Komisija će uzeti u obzir iznos potpore koji još nije vraćen⁹. To se ne primjenjuje na potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda i izvanrednih događaja u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a (dio II. poglavlje 1. odjeljak 1.1. ovih Smjernica).

2.1.2. Potpore za druge mjere

- (13) Ako potpora ne odgovara jednoj od vrsta potpora iz dijela II. poglavlja 1. i 2. te dijela I. poglavlja 2. odjeljaka 2.2. i 2.3. ovih Smjernica, ona u načelu nije spojiva

⁷ SL C 249, 31.7.2014., str. 1.

⁸ Uredba Komisije .../...o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije [upućivanje na SL].

⁹ U vezi s tim vidjeti spojene predmete T-244/93 i T-486/93, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH protiv Komisije*, ECLI:EU:T:1995:160.

s unutarnjim tržištem. Ako država članica ipak namjerava pružiti ili pruži takvu potporu, Komisija će je ocijeniti na pojedinačnoj osnovi izravno na temelju članka 107. stavka 3. Ugovora, uzimajući u obzir pravila utvrđena u člancima 107., 108. i 109. Ugovora i, po analogiji, ove Smjernice. Države članice moraju jasno dokazati da je potpora u skladu s načelima iz dijela I. poglavlja 3. ovih Smjernica. Komisija će takvu potporu odobriti samo ako njezin pozitivan doprinos razvoju sektora očito nadmašuje rizike od narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i utjecaja na trgovinu među državama članicama.

2.1.3. Učinak Uredbe (EU) 2021/1139

- (14) U članku 42. UFEU-a propisano je da se poglavlje UFEU-a koje se odnosi na pravila o tržišnom natjecanju, koje obuhvaća pravila o državnim potporama, primjenjuje na proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima, koji obuhvaćaju proizvode sektora ribarstva i akvakulture, samo u onoj mjeri koju utvrde Europski parlament i Vijeće.
- (15) Člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1139 utvrđeno je da se članci 107., 108. i 109. UFEU-a primjenjuju na potporu koju države članice dodjeljuju poduzetnicima u sektoru ribarstva i akvakulture. Međutim, člankom 10. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1139 predviđena je iznimka od tog općeg pravila kojom se utvrđuje da se članci 107., 108. i 109. UFEU-a ne primjenjuju na plaćanja koja izvršavaju države članice na temelju Uredbe (EU) 2021/1139, koja su obuhvaćena područjem primjene članka 42. UFEU-a. U skladu s člankom 10. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/1139 članci 107., 108. i 109. UFEU-a primjenjuju se ako se nacionalnim odredbama utvrdi javno financiranje u sektoru ribarstva i akvakulture koje nadilazi odredbe Uredbe (EU) 2021/1139. U tom se slučaju na to javno financiranje u cjelini primjenjuju pravila o državnim potporama (članci 107., 108. i 109. UFEU-a). Stoga se pravila o državnim potporama primjenjuju a) u okviru Uredbe o EFPRA-i na i. svako javno financiranje koje nadilazi odredbe Uredbe (EU) 2021/1139 i ii. plaćanja na temelju Uredbe (EU) 2021/1139 koja se ne odnose na sektor ribarstva i akvakulture u smislu članka 42. UFEU-a; i (b) na nacionalna plaćanja izvršena izvan područja primjene Uredbe (EU) 2021/1139.
- (16) EFPRA se temelji na jednostavnoj strukturi bez propisivanja unaprijed definiranih mjera i detaljnih pravila o prihvatljivosti na razini Unije. Umjesto toga, općenito su opisani specifični ciljevi u okviru svakog prioriteta. Stoga bi države članice u svojim programima trebale navesti najprimjerenija sredstva za ostvarenje prioriteta EFPRA-e. Razne mjere koje su države članice utvrdile u tim programima s podijeljenim upravljanjem mogle bi se podupirati u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/1139 i Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰.
- (17) Neka plaćanja država članica na temelju Uredbe (EU) 2021/1139 ne mogu se smatrati plaćanjima sektoru ribarstva i akvakulture jer nisu obuhvaćena područjem

¹⁰ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

primjene članka 42. UFEU-a. To, na primjer, može biti slučaj za određena plaćanja povezana s operacijama iz članaka 14., 23., 25., 29., 30., 31., 32., 33. i 34. Uredbe (EU) 2021/1139.

- (18) Plaćanja na temelju Uredbe (EU) 2021/1139 koja se ne odnose na sektor ribarstva i akvakulture podliježu pravilima o državnim potporama iz UFEU-a. Ako ta plaćanja čine državnu potporu, trebalo bi ih ocijeniti u okviru mjerodavnih instrumenata državne potpore.
- (19) Ove se Smjernice ne primjenjuju na potpore koje se dodjeljuju kao dodatno financiranje za provedbu naknade iz članaka 24., 35., 36. i 37. Uredbe (EU) 2021/1139. Ako države članice odobre dodatno financiranje kao potporu naknadi za dodatne troškove subjekata povezanih s ribolovom, uzgojem, preradom i stavljanjem na tržište određenih proizvoda ribarstva i akvakulture iz najudaljenijih regija kako je navedeno u članku 24. Uredbe (EU) 2021/1139, države članice moraju obavijestiti Komisiju o državnoj potpori, a Komisija je može odobriti u skladu s Uredbom (EU) 2021/1139 kao dio te naknade. Smatra se da je takva državna potpora prijavljena u smislu prve rečenice članka 108. stavka 3. UFEU-a.

2.2. Horizontalni i drugi instrumenti potpore koji se primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture

- (20) Ako je potpora obuhvaćena područjem primjene određenih horizontalnih smjernica ili drugih instrumenata koje je donijela Komisija, Komisija će tu potporu ocijeniti na temelju načela iz dijela I. poglavlja 3. ovih Smjernica i mjerodavnih odjeljaka tih horizontalnih i drugih instrumenata državne potpore.
- (21) Te horizontalne smjernice i drugi instrumenti uključuju Kriterije za analizu sukladnosti državnih potpora za osposobljavanje koje podliježu pojedinačnoj prijavi¹¹, Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja¹², Okvir za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije¹³, Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020.¹⁴, Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama¹⁵ te Kriterije za analizu sukladnosti državnih potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom koje podliježu pojedinačnoj prijavi¹⁶.
- (22) Smjernice za regionalne državne potpore za razdoblje 2022.–2027.¹⁷ ne primjenjuju se na sektor ribarstva i akvakulture, osim ako se državne potpore u tom sektoru dodjeljuju kao dio horizontalnog programa regionalnih operativnih potpora.

¹¹ Komunikacija Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za osposobljavanje koje podliježu pojedinačnoj prijavi (SL C 188, 11.8.2009., str. 1.).

¹² Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja (SL C 19, 22.1.2014., str. 4.).

¹³ Komunikacija Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 198, 27.6.2014., str. 1.).

¹⁴ SL C 200, 28.6.2014., str. 1.

¹⁵ Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014., str. 1.).

¹⁶ Komunikacija Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom koje podliježu pojedinačnoj prijavi (SL C 188, 11.8.2009., str. 6.).

¹⁷ Komunikacija Komisije – Smjernice za regionalne državne potpore (SL C 153, 29.4.2021., str. 1.).

2.3. Potpore za kategorije mjera obuhvaćene uredbama o skupnim izuzećima

- (23) Ako je potpora koja se dodjeljuje MSP-ovima ili velikim poduzećima iste vrste kao potpora svrstana u kategoriju potpora koje se mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju jedne od uredaba o skupnim izuzećima iz točke (27) podtočke (a), Komisija će potporu ocijeniti na temelju zajedničkih načela ocjenjivanja utvrđenih u dijelu I. poglavlju 3. i u ovom odjeljku te kriterija utvrđenih za svaku kategoriju potpora iz tih uredaba. To se, na primjer, odnosi na potpore za otklanjanje štete koju su prouzročile zaštićene životinje iz članka 46. Uredbe (EU) [NOVI FIBER].
- (24) U vezi s točkom (23) primjenjuju se sljedeći posebni uvjeti:
- (a) potpora koja je iste vrste kao potpora svrstana u kategoriju potpora za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda iz članka 44. Uredbe (EU) [NOVI FIBER] spojiva je s UFEU-om ako ispunjava posebne uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. odjeljku 1.1 ovih Smjernica;
 - (b) potpora koja je iste vrste kao potpora svrstana u kategoriju potpora za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta iz članka 45. Uredbe (EU) [NOVI FIBER] spojiva je s UFEU-om ako ispunjava posebne uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. odjeljku 1.2. ovih Smjernica.

2.4. Dužnost obavješćivanja

- (25) Ove Smjernice primjenjuju se na programe potpora i pojedinačne potpore.
- (26) Komisija podsjeća države članice na njihovu dužnost obavješćivanja o svim planovima dodjele novih potpora kako je predviđeno člankom 108. stavkom 3. UFEU-a i člankom 2. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589¹⁸.
- (27) Komisija također podsjeća države članice o slučajevima u kojima nije potrebno obavijestiti Komisiju:
- (a) potpore u skladu s jednom od uredaba o skupnim izuzećima donesenih na temelju članka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1588¹⁹, ako se primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture, a posebno:
 - (i) potpore u skladu s Uredbom (EU) [NOVI FIBER] o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. UFEU-a; i
 - (ii) potpore za osposobljavanje, potpore za pristup MSP-ova financiranju, potpore u području istraživanja i razvoja, potpore za inovacije za MSP-ove i potpore za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom, [potpore u obliku smanjenja poreza u skladu s Direktivom 2003/96/EZ], regionalne potpore za ulaganja u najudaljenijim regijama, programi regionalnih operativnih potpora,

¹⁸ Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).

¹⁹ Uredba Vijeća (EU) 2015/1588 od 13. srpnja 2015. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije horizontalnih državnih potpora (SL L 248, 24.9.2015., str. 1.).

potpore za projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi (EIP), potpore za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice („CLLD”), potpore za projekte europske teritorijalne suradnje i potpore uključene u financijske proizvode koje podupire fond InvestEU, osim za operacije navedene u članku 1. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014²⁰, koje su u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014²¹;

- (b) potpore *de minimis* koje su u skladu s Uredbom (EU) br. 717/2014.
- (28) Države članice podsjeća se na to da je sustav financiranja, npr. parafiskalnim nametima, neizostavan dio potpore (vidjeti točke od 41. do 44. u predmetu T-275/11)²².
- (29) Ako se programi potpora financiraju posebnim nametima uvedenima za određene proizvode ribarstva i akvakulture bez obzira na njihovo podrijetlo, a posebno parafiskalnim nametima, Komisija će program ocijeniti na temelju načela utvrđenih u dijelu I. poglavlju 3. i uvjeta iz primjenjivog odjeljka ovih Smjernica. Samo potpora koja je jednako korisna za domaće i uvezene proizvode može se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem.

2.5. Definicije

- (30) Za potrebe ovih Smjernica, primjenjuju se sljedeće definicije:
- (a) „potpora” znači svaka mjera koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. UFEU-a;
- (b) „jednokratna potpora” znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa;
- (c) „intenzitet potpore” znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (d) „program potpora” znači svaki akt na temelju kojeg se, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, mogu dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima koji su utvrđeni u tom aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom ili više poduzetnika na neodređeno razdoblje i/ili u neodređenom iznosu;
- (e) „datum dodjele potpore” znači datum na koji je, na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima, korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje potpore;

²⁰ Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.).

²¹ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivih s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

²² Predmet T-275/11, *Télévision française 1 (TF1) protiv Komisije*, EU:T:2013:535. Vidjeti i predmet C-174/02, *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10; predmet C-526/04, *Laboratoires Boiron*, ECLI:EU:C:2006:528; spojene predmete C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 i C-83/90, *Compagnie commerciale de l'Ouest protiv Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, EU:C:1992:118; te predmet C-234/99, *Niels Nygård protiv Svineafgiftsfonden, i Ministeriet for Fødevarer*, EU:C:2002:244.

- (f) „plan evaluacije” znači dokument koji sadržava barem sljedeće elemente: ciljeve programa potpore koji se evaluira; evaluacijska pitanja; pokazatelje rezultata, predviđenu metodologiju za provedbu evaluacije; zahtjeve za prikupljanje podataka; predloženi vremenski okvir evaluacije, uključujući datum podnošenja završnog izvješća o evaluaciji; opis neovisnog tijela koje provodi evaluaciju ili kriterija na temelju kojih će ono biti odabrano te načine na koje će se osigurati da evaluacija bude javna;
- (g) „proizvodi ribarstva i akvakulture” znači proizvodi iz Priloga I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²³;
- (h) „sektor ribarstva i akvakulture” znači sektor gospodarstva koji obuhvaća sve aktivnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva ili akvakulture;
- (i) „bruto ekvivalent bespovratnog sredstva” znači iznos potpore ako je korisniku dodijeljena u obliku bespovratnog sredstva, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (j) „pojedinačna potpora” znači jednokratna potpora i potpora dodijeljena pojedinačnim korisnicima na temelju programa potpora;
- (k) „invazivna strana vrsta koja izaziva zabrinutost u državi članici” znači invazivna strana vrsta kako je definirana u članku 3. stavku 4. Uredbe (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴;
- (l) „invazivna strana vrsta koja izaziva zabrinutost u Uniji” znači invazivna strana vrsta kako je definirana u članku 3. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1143/2014;
- (m) „velika poduzeća” znači poduzetnici koji ne ispunjavaju kriterije utvrđene u Prilogu I. Uredbi (EU) [NOVI FIBER]²⁵;
- (n) „operativna potpora” znači potpora čiji je cilj ili posljedica povećanje likvidnosti poslovanja poduzetnika, smanjenje njegovih troškova proizvodnje ili poboljšanje njegova prihoda, posebice potpora koja se izračunava isključivo na temelju proizvedene količine ili količine stavljene na tržište, cijena proizvoda, proizvedenih jedinica ili sredstava za proizvodnju;
- (o) „najudaljenije regije” znači regije iz članka 349. UFEU-a²⁶;
- (p) „mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)” znači poduzetnici koji ispunjavaju uvjete utvrđene u Prilogu I. Uredbi (EU) [NOVI FIBER]²⁷;
- (q) „poduzetnik u teškoćama” znači poduzetnik koji ispunjava kriterije utvrđene u Smjernicama Komisije o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama²⁸;

²³ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

²⁴ Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (SL L 317, 4.11.2014., str. 35.).

²⁵ [Novi FIBER]

²⁶ Guadeloupe, Francuska Gijana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Azori, Madeira i Kanarski otoci (SL C 202, 7.6.2016., str. 195.).

²⁷ [Novi FIBER]

- (31) Osim definicija navedenih u točki (30), prema potrebi se u obzir moraju uzeti definicije sadržane u odgovarajućim instrumentima navedenima u točkama (21) i (22) te točki (27) podtočki (a) ovih Smjernica te definicije iz ZRP-a i EFPR-a.

Poglavlje 3.

3. ZAJEDNIČKA NAČELA OCJENJIVANJA

- (32) Na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a Komisija može smatrati da su državne potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja spojive s unutarnjim tržištem ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.
- (33) Komisija će stoga, kako bi ocijenila mogu li se državne potpore za sektor ribarstva i akvakulture smatrati spojivima s unutarnjim tržištem, utvrditi olakšava li se mjerom potpore razvoj određene gospodarske djelatnosti (prvi uvjet) i utječe li ona negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu (drugi uvjet).
- (34) U ovom poglavlju Komisija pojašnjava kako će provoditi ocjenjivanje spojivosti. Utvrđuju se opći uvjeti spojivosti te, prema potrebi, posebni uvjeti za programe potpora i dodatni uvjeti za pojedinačne potpore koje podliježu obvezi prijave.
- (35) Kako bi provela ocjenjivanje iz točke (33), Komisija će razmotriti sljedeće aspekte:
- (a) prvi uvjet: potporom se olakšava razvoj gospodarske djelatnosti:
 - i. utvrđivanje dotične gospodarske djelatnosti (odjeljak 3.1.1.).
 - ii. učinak poticaja: potporom se mora promijeniti ponašanje dotičnih poduzetnika na takav način da se oni bave dodatnom djelatnošću kojom se ne bi bavili bez potpore ili bi se njome bavili na ograničen ili drukčiji način (odjeljak 3.1.2.).
 - iii. potpora nije u suprotnosti s mjerodavnim odredbama i općim načelima prava Unije (odjeljak 3.1.3.).
 - (b) drugi uvjet: potpora ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu
 - i. potreba za intervencijom države: potpora mora dovesti do znatnog poboljšanja koje tržište ne može samo ostvariti, primjerice otklanjanjem tržišnog nedostatka ili bojazni povezane s kapitalom ili kohezijom ako je to primjenjivo (odjeljak 3.2.1.).
 - ii. primjerenost potpore: predložena potpora mora biti primjeren instrument politike namijenjen olakšavanju razvoja gospodarske djelatnosti (odjeljak 3.2.2.).

iii. razmjernost potpore (potpora ograničena na potreban minimum): iznos i intenzitet potpore moraju biti ograničeni na minimum potreban za poticanje dodatnih ulaganja ili djelatnosti dotičnog poduzetnika (odjeljak 3.2.3.).

iv. transparentnost potpore: države članice, Komisija, gospodarski subjekti i javnost moraju moći lako pristupiti svim mjerodavnim aktima i važnim informacijama o potpori dodijeljenoj na temelju njih (odjeljak 3.2.4.).

v. izbjegavanje neopravdanih negativnih učinaka potpore na tržišno natjecanje i trgovinu (odjeljak 3.2.5.).

vi. razmatranje pozitivnih i negativnih učinaka koje potpora može imati na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama (test ravnoteže) (odjeljak 3.2.6.).

- (36) Na ukupnu bilancu određenih kategorija programa može se dodatno primijeniti zahtjev *ex post* evaluacije kako je opisano u točkama od (206) do (209). U takvim slučajevima Komisija može ograničiti trajanje tih programa (obično na četiri godine ili kraće) uz mogućnost naknadne prijave njihova produljenja.
- (37) Ti opći kriteriji spojivosti primjenjuju se na sve potpore na temelju ovih Smjernica, osim ako su u dijelu I. poglavlju 3. odjeljcima 3.1. i 3.2. ovih Smjernica predviđena odstupanja zbog posebnih razloga koji se primjenjuju u sektoru ribarstva i akvakulture.

3.1. Prvi uvjet: potporom se olakšava razvoj gospodarske djelatnosti

3.1.1. Gospodarska djelatnost kojoj je dodijeljena potpora

- (38) Komisija će na temelju informacija koje je dostavila država članica utvrditi koja će gospodarska djelatnost primiti potporu u okviru prijavljene mjere.
- (39) Država članica mora dokazati da je cilj potpore olakšati razvoj utvrđene gospodarske djelatnosti.
- (40) Komisija smatra da se potporama dodijeljenima u skladu s dijelom II. poglavljem 1. može olakšati razvoj gospodarskih djelatnosti u sektoru ribarstva i akvakulture jer bez potpore takav razvoj možda ne bi bio ostvaren u jednakoj mjeri.

Dodatni uvjeti za potpore na temelju programa koje je potrebno pojedinačno prijaviti

- (41) Pri dodjeljivanju potpore na temelju programa projektima ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti davatelj potpore mora dokazati da će odabrani projekt doprinijeti cilju tog programa, a time i ciljevima potpora u sektoru ribarstva i akvakulture. U tu bi se svrhu države članice trebale osloniti na informacije koje je dostavio podnositelj zahtjeva za potporu, u kojima se moraju opisati pozitivni učinci ulaganja.

3.1.2. Učinak poticaja

- (42) Potpore u sektoru ribarstva i akvakulture mogu se ocijeniti spojivima s unutarnjim tržištem samo ako imaju učinak poticaja. Učinak poticaja postoji ako potpora mijenja ponašanje poduzetnika na takav način da se on bavi dodatnom djelatnošću koja pridonosi razvoju sektora i kojom se ne bi bavio bez potpore ili bi se njome

bavio na ograničen ili drukčiji način. Međutim, potporom se ne smiju subvencionirati troškovi djelatnosti koje bi poduzetnik svakako imao i ne smije se nadoknaditi uobičajeni poslovni rizik dotične gospodarske djelatnosti.

- (43) Osim ako su u zakonodavstvu Unije ili ovim Smjernicama izričito predviđene iznimke, unilateralne mjere državnih potpora kojima se jednostavno nastoji poboljšati financijsko stanje poduzetnika, ali koje ni na koji način ne pridonose razvoju sektora ribarstva i akvakulture, a osobito potpore koje se dodjeljuju isključivo na temelju cijene, količine, proizvodne jedinice ili jedinice sredstava za proizvodnju, smatraju se operativnim potporama koje su nespojive s unutarnjim tržištem. Nadalje, vjerojatno je da će takve potpore zbog svoje prirode ometati i mehanizme organizacije unutarnjeg tržišta.
- (44) Operativna potpora i potpora za olakšavanje ostvarivanja obveznih standarda načelno su nespojive s unutarnjim tržištem, osim ako su u zakonodavstvu Unije ili u ovim Smjernicama te u drugim opravdanim slučajevima izričito predviđene iznimke.
- (45) Potpore obuhvaćene dijelom II. poglavljem 1. i potpore iz članka 46. [NOVI FIBER] navedene u ovim Smjernicama trebale bi se ograničiti na pomoć poduzetnicima koji posluju u sektoru ribarstva i akvakulture i koji se suočavaju s raznim teškoćama iako su poduzeli razumne napore da te rizike svedu na najmanju moguću mjeru. Državnim potporama ne bi se smjelo poticati poduzetnike na preuzimanje nepotrebnog rizika. Poduzetnici koji posluju u sektoru ribarstva i akvakulture moraju sami snositi posljedice nerazboritih odabira metoda proizvodnje ili proizvoda.
- (46) Zbog razloga navedenih u točki (42) Komisija smatra da potpora nema učinak poticaja na korisnika ako je rad na relevantnom projektu ili djelatnosti već započeo prije nego što je korisnik podnio zahtjev za potporu nacionalnim tijelima.
- (47) Zahtjev za potporu mora sadržavati barem ime podnositelja zahtjeva i veličinu poduzetnika, opis projekta ili djelatnosti, uključujući njegovu lokaciju, datume početka i završetka projekta, potrebni iznos potpore i prihvatljive troškove.
- (48) Osim toga, velika poduzeća u zahtjevu moraju opisati stanje bez potpore, koje se naziva protučinjenični scenarij, ili alternativni projekt ili djelatnost te dostaviti pisane dokaze kojima potkrjepljuju protučinjenični scenarij opisan u zahtjevu. Taj se zahtjev ne primjenjuje na općine, koje su autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.
- (49) Pri zaprimanju zahtjeva davatelj potpore mora provjeriti vjerodostojnost protučinjeničnog scenarija i potvrditi da potpora ima potrebni učinak poticaja. Protučinjenični scenarij vjerodostojan je ako je istinit i odnosi se na odlučujuće čimbenike koji su postojali u trenutku kad je korisnik donio odluku u vezi s dotičnim projektom ili djelatnošću.
- (50) Odstupajući od točaka od (46) do (47), smatra se da potpore u obliku poreznih pogodnosti dodijeljene MSP-ovima imaju učinak poticaja ako je u programu potpora utvrđeno pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice te ako je program potpora donesen i stupio je na snagu prije početka rada na projektu ili djelatnosti kojima je dodijeljena potpora. Potonji se zahtjev ne primjenjuje u slučaju programa koji su

nasljednici poreznih programa ako je dotična djelatnost već obuhvaćena prethodnim programima u obliku poreznih pogodnosti.

- (51) Potpore za nadoknadu, kao što su potpore iz dijela II. poglavlja 1. odjeljaka 1.1., 1.2. i 1.3. i potpore koje ispunjavaju uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 2. odjeljcima 2.1. i 2.2., te potpore za otklanjanje štete koju su prouzročile zaštićene životinje iz članka 46. [NOVI FIBER] ne moraju imati učinak poticaja ili se smatra da ga imaju.

Dodatni uvjeti za potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti

- (52) Za potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti država članica mora, uz zadovoljenje zahtjeva navedenih u točki (42) i točkama od (45) do (50), dostaviti jasne dokaze da potpora ima stvaran utjecaj na odabir ulaganja. Kako bi se omogućila sveobuhvatna procjena, država članica uz informacije o projektu kojem je dodijeljena potpora mora dostaviti i iscrpan opis protučinjeničnog scenarija u kojem ni jedno javno tijelo nije dodijelilo potporu korisniku.
- (53) Države članice pozivaju se da pripreme točne i službene dokumente upravnih tijela poduzeća, procjene rizika, uključujući procjene rizika specifičnih za lokaciju, financijska izvješća, interne poslovne planove, mišljenja stručnjaka te druge studije povezane s projektom ulaganja koji se ocjenjuje. Ti dokumenti moraju biti izrađeni u vrijeme provedbe postupka odlučivanja o ulaganju ili njegovoj lokaciji. Za dokazivanje učinka poticaja državama članicama mogu pomoći dokumenti koji sadržavaju informacije o prognozama potražnje, prognozama troškova i financijskim prognozama, dokumenti koji su podneseni ulagačkom odboru i u kojima su opisani različiti scenariji ulaganja ili dokumenti koji su dostavljeni financijskim institucijama.
- (54) U tom kontekstu razina profitabilnosti može se ocijeniti standardnim metodama u dotičnom sektoru, koje mogu uključivati metode za izračun neto sadašnje vrijednosti projekta²⁹, unutarnje stope povrata³⁰ ili prosječnog povrata na uloženi kapital. Profitabilnost projekta treba usporediti s uobičajenim stopama povrata koje korisnik primjenjuje u drugim projektima ulaganja slične vrste. Ako te stope nisu dostupne, profitabilnost projekta treba usporediti s ukupnim troškom kapitala poduzetnika ili sa stopama povrata koje su uobičajene u dotičnom sektoru.
- (55) Ako nije poznat konkretan protučinjenični scenarij, učinak poticaja može se pretpostaviti u slučaju manjka financijskih sredstava, odnosno kada troškovi ulaganja premašuju neto sadašnju vrijednost očekivane operativne dobiti od ulaganja na temelju poslovnog plana *ex ante*.
- (56) Ako potpora ne mijenja ponašanje korisnika u smislu poticanja dodatnog ulaganja, ona nema pozitivan utjecaj na razvoj dotičnog sektora. Stoga se potpora neće

²⁹ Neto sadašnja vrijednost (NPV) projekta je razlika između pozitivnih i negativnih novčanih tokova tijekom trajanja ulaganja, diskontiranih na njihovu sadašnju vrijednost (obično primjenom troška kapitala).

³⁰ Unutarnja stopa povrata (IRR) ne temelji se na računovodstvenom prihodu u određenoj godini, nego uzima u obzir buduće novčane tokove koje ulagač očekuje da će primiti u cijelom razdoblju trajanja ulaganja. Definira se kao diskontna stopa za koju je neto sadašnja vrijednost novčanih tokova jednaka nuli.

smatrati spojivom s unutarnjim tržištem ako se čini da bi se isto ulaganje ostvarilo i bez potpore.

3.1.3. Nema kršenja mjerodavnih odredaba i općih načela prava Unije

- (57) Ako mjera državne potpore, uvjeti povezani s njom, uključujući način njezina financiranja ako je on neizostavan dio te mjere, ili aktivnosti koje financira podrazumijevaju povredu mjerodavnog prava Unije, potpora se ne može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem³¹.
- (58) Države članice moraju osigurati da svaki korisnik mjere državne potpore poštuje pravila ZRP-a.
- (59) Zahtjev za potporu ili, ako zahtjev nije potreban, istovjetan akt mora se smatrati neprihvatljivim ako je nadležno tijelo iz članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1139 utvrdilo da je dotični subjekt počinio jedan ili više prekršaja ili kaznenih djela utvrđenih u tom stavku ili prijevazu kako je utvrđeno u članku 11. stavku 3. te uredbe. Primjenjuju se razdoblja neprihvatljivosti utvrđena delegiranim aktima donesenima na temelju članka 11. stavka 4. te uredbe. To se načelo ne primjenjuje u slučaju potpora koje ispunjavaju posebne uvjete iz dijela II. poglavlja 1. odjeljaka 1.1., 1.2. i 1.3. ovih Smjernica.
- (60) Svaki poduzetnik nakon podnošenja zahtjeva za potporu ili, ako zahtjev nije potreban, istovjetnog akta mora nastaviti poštovati pravila ZRP-a tijekom cijelog razdoblja provedbe projekta i u razdoblju od pet godina nakon završnog plaćanja korisniku. Mjerama potpore mora biti izričito predviđeno da tijekom tih razdoblja korisnik ili korisnici moraju poštovati pravila ZRP-a. Ako nadležno tijelo utvrdi da je korisnik tijekom tih razdoblja počinio jedan ili više prekršaja iz članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1139 te stoga više nije prihvatljiv kao podnositelj zahtjeva za potporu, korisnik mora vratiti potporu. To se načelo ne primjenjuje u slučaju potpora koje ispunjavaju posebne uvjete iz dijela II. poglavlja 1. odjeljaka 1.1. ovih Smjernica.
- (61) Potpora se neće dodjeljivati za aktivnosti koje odgovaraju neprihvatljivim operacijama u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) 2021/1139, osim ako je u ovim Smjernicama navedeno drukčije.

3.2. Drugi uvjet: potpora ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu

- (62) U skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem, ali samo „ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.”

³¹ Vidjeti, primjerice, predmet C-156/98, *Njemačka protiv Komisije*, EU:C:2000:467, točka 78.; predmet C-333/07, *Société Régie Networks protiv Rhône-Alpes Bourgogne*, EU:C:2008:764, točke od 94. do 116.; predmet C-594/18 P, *Austrija protiv Komisije*, EU:C:2020:742, točka 44.; i C-67/09 P, *Nuova Agricast protiv Komisije*, EU:C:2010:607, točka 51.

- (63) U ovom se odjeljku utvrđuje metoda izvršavanja diskrecijske ovlasti Komisije pri provedbi ocjenjivanja u skladu s drugim uvjetom za ocjenjivanje spojivosti iz točke (35) podtočke (b).
- (64) Po svojoj prirodi svaka mjera potpore dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja i utječe na trgovinu među državama članicama. Međutim, kako bi se utvrdilo jesu li distorzivni učinci potpore ograničeni na minimum, Komisija će provjeriti je li potpora potrebna, primjerena, razmjerna i transparentna.
- (65) Komisija će zatim ocijeniti distorzivni učinak dotične potpore na tržišno natjecanje i trgovinske uvjete. Komisija će zatim usporediti pozitivne učinke potpore i njezine negativne učinke na tržišno natjecanje i trgovinu. Ako pozitivni učinci nadmašuju negativne učinke, Komisija će potporu proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem.
- (66) Usklađenost potpore s uvjetima iz odjeljaka od 3.2.1. do 3.2.6. ovog poglavlja mora se procijeniti u posebnom kontekstu pravila ZRP-a i pravila kojima se uređuje EFPPA.

3.2.1. Potreba za intervencijom države

- (67) Da bi se ocijenilo je li državna potpora nužna za ostvarenje željenog cilja, potrebno je prvo utvrditi problem. Državne potpore moraju biti usmjerene na situacije u kojima potpora može donijeti znatno poboljšanje koje tržište ne može ostvariti, primjerice otklanjanjem tržišnog nedostatka povezanog s aktivnošću ili ulaganjem kojima se dodjeljuje potpora.
- (68) Mjere državne potpore zaista mogu, pod određenim uvjetima, ispraviti tržišne nedostatke i time pridonijeti učinkovitom funkcioniranju tržišta te povećati konkurentnost.
- (69) Za potrebe ovih Smjernica Komisija smatra da tržište ne ostvaruje očekivane ciljeve bez intervencije države ako potpore ispunjavaju posebne uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. odjeljcima 1.1., 1.2. i 1.3., dijelu II. poglavlju 2. odjeljku 2.2. i dijelu I. poglavlju 2. odjeljku 2.3. Stoga će se takve potpore smatrati nužnima.

3.2.2. Primjerenost potpore

- (70) Predložena potpora mora biti primjeren instrument politike namijenjen olakšavanju razvoja gospodarske djelatnosti. Potpore se neće smatrati spojivima s unutarnjim tržištem ako se isti pozitivni doprinos ciljevima ZRP-a može postići drugim, manje distorzivnim instrumentima politike ili drugim, manje distorzivnim vrstama potpore. Mogu postojati i drugi, prikladniji instrumenti za postizanje tih ciljeva, na primjer reguliranje, tržišni instrumenti, razvoj infrastrukture i poboljšanje poslovnog okruženja.
- (71) Komisija smatra da su potpore koje ispunjavaju posebne uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. odjeljcima 1.1., 1.2. i 1.3., dijelu II. poglavlju 2. odjeljku 2.2. i dijelu I. poglavlju 2. odjeljku 2.3. primjeren instrument politike. Mjera potpore koja je iste vrste kao operacija koja je prihvatljiva za financiranje

na temelju Uredbe (EU) 2021/1139 primjerena je ako je u skladu s mjerodavnim odredbama te uredbe.

- (72) U svim ostalim slučajevima država članica mora dokazati da ne postoje drugi, manje distorzivni instrumenti politike.

Primjerenost u odnosu na druge oblike potpore

- (73) Potpore se mogu dodijeliti u raznim oblicima. Država članica trebala bi osigurati da se potpora dodijeli u obliku za koji je vjerojatno da će najmanje narušiti trgovinu i tržišno natjecanje.
- (74) Komisija smatra da je potpora koja je dodijeljena u obliku predviđenom u ovim Smjernicama ili u odgovarajućoj intervenciji EFPR-e u skladu s Uredbom (EU) 2021/1139 primjeren oblik potpore.
- (75) Ako se potpora dodjeljuje u oblicima koji donose izravnu financijsku korist (primjerice izravna bespovratna sredstva, izuzeća od plaćanja ili smanjenje poreza, doprinosa za socijalno osiguranje ili drugih obveznih davanja), država članica mora dokazati zašto su drugi, potencijalno manje distorzivni oblici potpore, kao što su povratni predujmovi ili oblici potpore koji se temelje na dužničkim ili vlasničkim instrumentima (primjerice niskokamatni zajmovi ili popusti na kamate, državna jamstva ili drugi oblici pružanja kapitala uz povoljne uvjete), manje prikladni.
- (76) U ocjenjivanju spojivosti potpore s unutarnjim tržištem ne dovode se u pitanje primjenjiva pravila javne nabave i načela transparentnosti, otvorenosti i nediskriminacije u postupku odabira pružatelja usluge.

3.2.3. Razmjernost potpore

- (77) Smatra se da je potpora u sektoru ribarstva i akvakulture razmjerna ako je iznos potpore po korisniku ograničen na minimum potreban za provedbu djelatnosti kojoj je dodijeljena potpora.

Maksimalni intenziteti potpore i maksimalni iznosi potpore

- (78) U načelu, da bi potpora bila razmjerna, Komisija smatra da iznos potpore ne bi smio premašiti prihvatljive troškove.
- (79) Kako bi se osigurala predvidivost i jednaki uvjeti, u ovim je Smjernicama predviđena primjena maksimalnih intenziteta potpore.
- (80) Ako su prihvatljivi troškovi pravilno izračunani i poštuju se maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore utvrđeni u dijelu II. poglavlju 1. i poglavlju 2. ovih Smjernica, smatra se da je kriterij razmjernosti ispunjen.
- (81) Za mjeru potpore koja je iste vrste kao operacija koja je prihvatljiva za financiranje na temelju Uredbe (EU) br. 2021/1139 smatra se da se načelo razmjernosti potpore poštuje ako iznos potpore ne premašuje primjenjivi maksimalni intenzitet javne potpore utvrđen u članku 41. stavcima od 1. do 4. i Prilogu III. Uredbi (EU) 2021/1139.

- (82) Maksimalni intenzitet potpore i iznos potpore mora izračunati davatelj potpore pri njezinoj dodjeli. Prihvatljivi troškovi moraju biti popraćeni jasnim, konkretnim i ažuriranim pisanim dokazima. Za izračun intenziteta potpore ili iznosa potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se upotrebljavaju trebaju biti iznosi prije odbitka poreza ili drugih naknada.
- (83) Porez na dodanu vrijednost (PDV) nije prihvatljiv za potporu, osim ako se na temelju nacionalnog zakonodavstva o PDV-u ne može ostvariti njegov povrat.
- (84) Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.
- (85) Potpore koje se isplaćuju u više obroka diskontiraju se na njihovu vrijednost u trenutku dodjele potpore. Prihvatljivi troškovi diskontiraju se na njihovu vrijednost u trenutku dodjele potpore. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontna je stopa koja se primjenjuje na datum dodjele potpore.
- (86) Ako se potpore dodjeljuju u obliku poreznih pogodnosti, obroci potpore diskontiraju se na temelju diskontnih stopa koje su primjenjive u trenucima kada porezne pogodnosti stupe na snagu.
- (87) Uz izuzetak dijela II. poglavlja 1., potpore se mogu dodijeliti u skladu sa sljedećim pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova:
- (a) jedinični troškovi;
 - (b) jednokratni iznosi;
 - (c) financiranje uz primjenu paušalne stope.
- (88) Iznos potpore mora se odrediti na jedan od sljedećih načina:
- (a) pravednom, nepristranom i provjerljivom metodom izračuna koja se temelji na sljedećem:
 - i. statističkim podacima, drugim objektivnim informacijama ili stručnoj prosudbi; ili
 - ii. provjerenim povijesnim podacima pojedinačnih korisnika; ili
 - iii. primjeni uobičajenih praksi troškovnog računovodstva pojedinačnih korisnika;
 - (b) u skladu s pravilima za primjenu odgovarajućih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa koja se primjenjuju u politikama Unije za sličnu vrstu operacije.
- (89) Kad je riječ o mjerama koje sufinancira EU, iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova iz Uredbe (EU) 2021/1060.
- (90) Pri ocjenjivanju spojivosti potpore Komisija će uzeti u obzir sve police osiguranja koje je korisnik potpore ugovorio ili mogao ugovoriti. Kad je riječ o potporama za nadoknadu gubitaka nastalih zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika, kako bi se izbjegao rizik narušavanja tržišnog natjecanja, potpore s maksimalnim intenzitetom potpore trebale bi se dodjeljivati samo poduzetnicima kojima takve gubitke ne može pokriti osiguranje. Stoga, kako bi se dodatno poboljšalo upravljanje rizikom, korisnike se mora poticati da sklope police osiguranja kad god je to moguće.

Dodatni uvjeti za potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti i potpore za ulaganja velikim poduzećima u okviru prijavljenih programa

- (91) U pravilu će se smatrati da su potpore za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti ograničene na minimum ako iznos potpore odgovara neto dodatnim troškovima provedbe ulaganja na dotičnom području u usporedbi s protučinjeničnim scenarijem bez potpore³², pri čemu se maksimalni intenzitet potpore primjenjuje kao gornja granica. Isto tako, u slučaju dodjele potpore za ulaganje velikim poduzećima u okviru prijavljenih programa države članice moraju osigurati da iznos potpore bude ograničen na minimum na temelju „pristupa neto dodatnih troškova”, pri čemu se maksimalni intenzitet potpore primjenjuje kao gornja granica.
- (92) Iznos potpore ne bi smio premašiti minimum potreban da bi projekt bio dovoljno profitabilan, primjerice ne bi smio dovesti do povećanja njegove unutarnje stope povrata iznad uobičajenih stopa povrata koje dotični poduzetnik primjenjuje u drugim sličnim projektima ulaganja ili, ako te stope nisu dostupne, do povećanja njegove unutarnje stope povrata iznad ukupnog troška kapitala poduzetnika ili iznad stopa povrata koje su uobičajene za dotični sektor.
- (93) Za potpore za ulaganja velikim poduzećima u okviru prijavljenih programa države članice moraju osigurati da iznos potpore odgovara neto dodatnim troškovima provedbe ulaganja na dotičnom području u usporedbi s protučinjeničnim scenarijem bez potpore. Mora se primijeniti metoda objašnjena u točki (92) zajedno s maksimalnim intenzitetima potpore kao gornjom granicom.
- (94) Kad je riječ o potporama za ulaganja koje je potrebno pojedinačno prijaviti, Komisija će provjeravati premašuje li iznos potpore minimum potreban da bi projekt bio dovoljno profitabilan, kako je navedeno u točki (92). Izračuni koji se koriste za analizu učinka poticaja mogu se koristiti i za ocjenu razmjernosti potpore. Država članica mora dokazati razmjernost na temelju dokumentacije kao što je ona iz točke (53).
- (95) Ti dodatni uvjeti iz točaka od (91) do (94) ne primjenjuju se na općine, koje su autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika, kako je prethodno navedeno u točki (48).

Zbrajanje potpora

- (96) Potpore se mogu istodobno dodijeliti na temelju više programa potpora ili zbrajati s jednokratnom potporom ako ukupni iznos državne potpore za aktivnost ili projekt ne premašuje intenzitet potpore i iznos potpore utvrđene u ovim Smjernicama.
- (97) Potpore s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugim državnim potporama dok god se te druge potpore odnose na različite

³² Pri usporedbi protučinjeničnih scenarija potporu treba diskontirati primjenom istog faktora kao za odgovarajući scenarij ulaganja i protučinjenične scenarije.

prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi. Potpore s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugim državnim potporama koje se odnose na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, samo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu vrstu potpore na temelju ovih Smjernica.

- (98) Potpore iz ovih Smjernica bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugim mjerama državnih potpora s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugim državnim potporama bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg relevantnog praga za ukupno financiranje utvrđenog prema specifičnim okolnostima svakog slučaja na temelju ovih Smjernica ili drugih smjernica o državnim potporama, na temelju uredbe o općem skupnom izuzeću ili na temelju odluke koju je donijela Komisija.
- (99) Državne potpore u korist sektora ribarstva i akvakulture ne bi se smjele zbrajati s plaćanjima iz Uredbe (EU) 2021/1139 za iste prihvatljive troškove ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši intenzitet ili iznos utvrđen u ovim Smjernicama.
- (100) Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije te koje nije pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu te maksimalni intenziteti i iznosi potpore u obzir će se uzeti samo državne potpore, pod uvjetom da ukupni iznos javnog financiranja dodijeljen za iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljniju stopu ili stope financiranja utvrđene u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.
- (101) Potpore odobrene na temelju ovih Smjernica ne bi se smjele zbrajati s potporama *de minimis* za iste prihvatljive troškove ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši intenzitet ili iznos utvrđen u ovim Smjernicama.

3.2.4. Transparentnost

- (102) Države članice moraju osigurati objavu sljedećih informacija na modulu Komisije za transparentnu dodjelu potpora³³ ili na sveobuhvatnim internetskim stranicama o državnim potporama na nacionalnoj ili regionalnoj razini:
 - (a) cjeloviti tekst programa potpore i njegovih provedbenih odredbi ili pravne osnove za pojedinačnu potporu, ili poveznica na taj tekst;
 - (b) identitet davatelja potpore;
 - (c) identitet pojedinačnih korisnika, oblik i iznos potpore dodijeljene svakom korisniku, datum dodjele, vrsta poduzetnika (MSP/veliko poduzeće), regija u kojoj se korisnik nalazi (na razini NUTS II) i glavni gospodarski sektor korisnikove djelatnosti (na razini skupine prema NACE-u). Od takvog se

³³ Internetska stranica za javno pretraživanje baze podataka Transparentnost državnih potpora, dostupna na sljedećoj adresi: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hr>

zahtjeva može odstupiti kada je riječ o dodjeli pojedinačnih potpora koje ne premašuju prag od 10 000 EUR³⁴.

- (103) U slučaju programa potpora u obliku poreznih pogodnosti informacije o iznosu pojedinačnih potpora mogu se navesti u sljedećim rasponima (u milijunima EUR): 0,03–0,5; iznad 0,5–1; iznad 1–2; iznad 2.
- (104) Takve informacije moraju se objaviti nakon donošenja odluke o dodjeli potpore, moraju se čuvati najmanje deset godina i moraju biti dostupne javnosti bez ograničenja³⁵.
- (105) Radi transparentnosti, države članice moraju izvješćivati i provoditi revizije kako je propisano u dijelu III. odjeljku 4.

3.2.5. Neopravdani negativni učinci na tržišno natjecanje i trgovinu

- (106) Potpore za sektor ribarstva i akvakulture mogu uzrokovati poremećaje na tržištu proizvoda. Da bi potpora bila spojiva s unutarnjim tržištem, negativni učinci potpore u smislu narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu među državama članicama moraju se ograničiti na najmanju moguću mjeru ili izbjeći. Ako potpora ispunjava posebne uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. odjeljcima 1.1, 1.2. i 1.3., dijelu II. poglavlju 2. odjeljku 2.2. i dijelu I. poglavlju 2. odjeljku 2.3., Komisija u načelu smatra da su negativni učinci na tržišno natjecanje i trgovinu ograničeni na minimum.
- (107) Države članice trebale bi dostaviti dokaze koji će Komisiji omogućiti da utvrdi zahvaćena tržišta proizvoda, tj. tržišta na koja utječe promjena u ponašanju korisnika potpore. Pri ocjenjivanju negativnih učinaka potpore analiza narušavanja tržišnog natjecanja usredotočit će se na predvidivi utjecaj potpore u sektoru ribarstva i akvakulture na tržišno natjecanje među poduzetnicima na zahvaćenim tržištima proizvoda³⁶.
- (108) Kao prvo, ako je potpora dobro usmjerena, razmjerna i ograničena na neto dodatne troškove, negativni učinak potpore je ublažen i manji je rizik da će potpora neopravdano narušiti tržišno natjecanje. Kao drugo, Komisija utvrđuje maksimalne intenzitete potpore i iznose potpora. Cilj je spriječiti korištenje državnih potpora za projekte za koje se smatra da je omjer između iznosa potpore i prihvatljivih troškova veoma visok i da bi vrlo vjerojatno mogao dovesti do

³⁴ Prag od 10 000 EUR odgovara pragu za objavu informacija iz članka 9. [NOVI FIBER]. Primjereno je odrediti isti prag i u toj uredbi i u ovim Smjernicama kako bi se osigurala dosljednost među različitim instrumentima državne potpore koji se primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture. U pogledu pitanja zaštite osobnih podataka, koji bi mogli biti ugroženi, zahtjev za objavu informacija o pojedinačnim potporama koje premašuju prag od 10 000 EUR razmjernan je njegovu legitimnom cilju, posebno u pogledu transparentnosti uporabe javnih sredstava.

³⁵ Te se informacije moraju objaviti u roku od šest mjeseci od datuma dodjele potpore (ili, u slučaju potpora u obliku poreznih pogodnosti, u roku od jedne godine od datuma porezne prijave). U slučaju nezakonite potpore, države članice bit će obvezne osigurati objavu tih informacija *ex post* najkasnije u roku od šest mjeseci od datuma odluke Komisije. Informacije moraju biti dostupne u formatu u kojem je moguće pretraživanje, izdvajanje i jednostavna objava podataka na internetu, na primjer u formatu CSV ili XML.

³⁶ Potpore mogu utjecati na više tržišta jer učinak potpore ne mora biti ograničen na tržište koje odgovara djelatnosti koja se podupire, nego se može proširiti na druga tržišta, povezana s prvim tržištem bilo zato što su uzlazna, silazna ili komplementarna ili zato što je korisnik već prisutan na njima ili bi mogao biti prisutan na njima u bliskoj budućnosti.

narušavanja tržišnog natjecanja. Općenito, što su veći pozitivni učinci do kojih bi mogao dovesti projekt kojem je dodijeljena potpora i što je veća vjerojatna potreba za potporom, to je veća gornja granica intenziteta potpore.

- (109) Međutim, čak i kad je potrebna i razmjerna, potpora može dovesti do promjene u ponašanju korisnika kojom se narušava tržišno natjecanje. Veća je vjerojatnost da će se to dogoditi u sektoru ribarstva i akvakulture, koji se razlikuje od drugih tržišta po posebnoj strukturi koju karakterizira velik broj malih poduzetnika. Na takvim je tržištima rizik od narušavanja tržišnog natjecanja visok čak i kad se dodijele samo mali iznosi potpore.
- (110) U određenim situacijama negativni učinci očito su veći od bilo kakvih pozitivnih učinaka, zbog čega se dotičnu potporu ne može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem. U skladu s općim načelima UFEU-a državne potpore ne mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem ako je potpora diskriminirajuća u mjeri u kojoj to nije opravdano njezinom prirodom državne potpore. Kako je objašnjeno u dijelu I. poglavlju 3. odjeljku 3.1.3., Komisija stoga nijednu mjeru neće proglasiti spojivom ako ona ili s njome povezani uvjeti podrazumijevaju povredu mjerodavnog prava Unije. To se posebno odnosi na potpore u kojima dodjela potpore podliježe obvezi korisnika da upotrebljava nacionalne proizvode ili usluge, kao i na potpore kojima se korisniku ograničava mogućnost iskorištavanja rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u drugim državama članicama.
- (111) Komisija neće odobriti potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili u države članice koje bi bile izravno povezane s izvezenim količinama, potpore uvjetovane time da se uporabi domaće robe daje prednost u odnosu na uvezenu robu ili potpore za uspostavljanje i rad distribucijske mreže ili za pokrivanje drugih izdataka povezanih s izvoznim aktivnostima. Potpore za troškove sudjelovanja na sajmovima ili za troškove studija ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u načelu ne predstavljaju izvozne potpore.

Programi potpora za ulaganja u preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture

- (112) Budući da potpore za ulaganja poduzetnicima koji se bave preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture te poduzetnicima u drugim sektorima, npr. u prehrambeno-prerađivačkom sektoru, obično na sličan način narušavaju tržišno natjecanje i trgovinu, opća načela politike tržišnog natjecanja o učincima na tržišno natjecanje i trgovinu trebala bi se jednako primjenjivati na sve te sektore. Stoga se uvjeti opisani u točkama od (113) do (123) moraju poštovati kada je riječ o potporama za ulaganja u preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.
- (113) Programi potpora za ulaganja ne smiju dovesti do znatnih narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine. Čak i kad se narušavanje može smatrati ograničenim na pojedinačnoj razini (ako su ispunjeni svi uvjeti za potporu za ulaganja), na kumulativnoj osnovi ti programi potpora za ulaganja ipak mogu dovesti do visoke razine narušavanja. Takva narušavanja mogu utjecati na tržišta proizvoda stvaranjem ili pogoršavanjem prevelikog kapaciteta ili stvaranjem, povećanjem ili održavanjem znatne tržišne snage nekih korisnika na način koji će negativno utjecati na dinamične poticaje. Potpore dostupne u okviru programa potpora za

ulaganja mogle bi dovesti i do znatnog gubitka gospodarske aktivnosti u drugim segmentima unutarnjeg tržišta. U slučaju programa potpora za ulaganja koji su usmjereni na određene sektore rizik od takvih narušavanja još je izraženiji.

- (114) Stoga dotična država članica mora dokazati da će negativni učinci biti ograničeni na minimum, uzimajući u obzir, na primjer, veličinu dotičnih projekata, pojedinačne i ukupne iznose potpora, očekivane korisnike te karakteristike ciljnih sektora. Kako bi Komisiji omogućile procjenu vjerojatnih negativnih učinaka, dotične države članice potiču se da dostave sve dostupne procjene učinaka te *ex post* evaluacije provedene za slične programe.

Potpore za ulaganja u preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture koje je potrebno pojedinačno prijaviti

- (115) Pri procjeni negativnih učinaka pojedinačne potpore za ulaganja Komisija stavlja poseban naglasak na negativne učinke povezane sa stvaranjem prevelikog kapaciteta na padajućim tržištima, sprečavanjem izlaska i pojmom znatne tržišne snage. Ti su negativni učinci opisani u točkama od (116) do (123) i moraju biti kompenzirani pozitivnim učincima potpore.
- (116) Kako bi se utvrdila i ocijenila moguća narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine, države članice trebale bi dostaviti dokaze koji će Komisiji omogućiti utvrđivanje zahvaćenih tržišta proizvoda (tj. proizvoda na koje utječe promjena u ponašanju korisnika potpore) te zahvaćenih konkurenata i kupaca/potrošača. Zahvaćeni proizvod u pravilu je proizvod koji je obuhvaćen projektom ulaganja³⁷. Ako se projekt odnosi na međuproizvod i znatan dio proizvodnje ne prodaje se na tržištu, zahvaćeni proizvod može biti proizvod na silaznom tržištu. Relevantno tržište proizvoda uključuje zahvaćeni proizvod te proizvode koje potrošač (s obzirom na karakteristike, cijenu ili namjenu proizvoda) ili proizvođač (s obzirom na fleksibilnost proizvodnih postrojenja) smatraju zamjenskim proizvodima.
- (117) Za ocjenu tih mogućih narušavanja Komisija koristi razna mjerila, kao što su struktura tržišta zahvaćenog proizvoda, uspješnost tržišta (tržište u padu ili u rastu), postupak odabira korisnika potpore, prepreke za ulazak na tržište i izlazak s tržišta te diferencijacija proizvoda.
- (118) Sustavno oslanjanje poduzetnika na državne potpore moglo bi biti pokazatelj da se poduzetnik sam ne može oduprijeti konkurenciji ili da uživa neprimjerenu prednost u odnosu na konkurente.
- (119) Komisija razlikuje dva glavna izvora mogućih negativnih učinaka na tržišta proizvoda:
- (a) znatno povećanje kapaciteta koje dovodi do prevelikog kapaciteta ili pogoršanja takvog stanja, posebno na padajućim tržištima; i
 - (b) znatna tržišna snaga koju ima korisnik potpore.

³⁷ Za projekte ulaganja koji uključuju proizvodnju nekoliko različitih proizvoda potrebno je ocijeniti svaki proizvod.

- (120) Kako bi ocijenila služi li potpora za stvaranje ili održavanje neučinkovitih tržišnih struktura, Komisija će uzeti u obzir dodatni proizvodni kapacitet koji se stvara projektom te pitanje ostvaruje li tržište slabe rezultate.
- (121) Ako dotično tržište raste, obično je manje razloga za zabrinutost da će potpora negativno utjecati na dinamične poticaje ili da će neopravdano otežati izlazak s tržišta ili ulazak na tržište.
- (122) Razloga za zabrinutost je više ako tržište pada. Komisija pravi razliku između slučajeva kod kojih je, iz dugoročne perspektive, tržište u strukturnom padu (to jest ima negativnu stopu rasta) i slučajeva kod kojih je tržište u relativnom padu (to jest ima pozitivnu stopu rasta, ali ona ne prelazi referentnu stopu rasta).
- (123) Slabi rezultati tržišta obično se mjere u odnosu na BDP ostvaren u EGP-u u tri godine prije početka projekta (referentna stopa). Mogu se mjeriti i na temelju predviđenih stopa rasta za sljedećih tri do pet godina. Pokazatelji mogu uključivati očekivani budući rast dotičnog tržišta i posljedične očekivane stope iskorištenosti kapaciteta, kao i vjerojatni utjecaj povećanja kapaciteta na konkurente kad je riječ o cijenama i profitnoj marži.

3.2.6. Razmatranje pozitivnih i negativnih učinaka potpore (test ravnoteže)

- (124) Komisija ocjenjuje nadmašuju li pozitivni učinci potpore njezine utvrđene negativne učinke na tržišno natjecanje i trgovinske uvjete. Komisija zaključuje da je potpora spojiva s unutarnjim tržištem samo ako njezini pozitivni učinci nadmašuju negativne.
- (125) Ako se predloženom potporom ne uklanja jasno utvrđen tržišni nedostatak na primjeren i razmjeran način, negativni učinci narušavanja tržišnog natjecanja obično će biti veći od pozitivnih učinaka potpore pa je vjerojatno da će Komisija zaključiti da je predložena potpora nespojiva s unutarnjim tržištem.
- (126) U svakoj mjeri potpore moraju se navesti ciljevi ZRP-a čijem ostvarivanju ona pridonosi te jasno pokazati kako će mjera pridonijeti ostvarivanju tih ciljeva, a da pritom ne utječe negativno na druge ciljeve ZRP-a. Ciljevi ZRP-a utvrđeni su u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013 i među ostalim uključuju osiguravanje dugoročne ekološke održivosti aktivnosti u ribarstvu i akvakulturi te upravljanje njima na način koji je u skladu s ciljevima postizanja gospodarskih i društvenih koristi te koristi za zapošljavanje i doprinos dostupnosti zaliha hrane (vidjeti točku (5) ovih Smjernica).
- (127) Ako potpora ispunjava uvjete utvrđene u dijelu II. poglavlju 1. i poglavlju 2. odjeljku 2.2. te dijelu I. poglavlju 2. odjeljku 2.3., Komisija u načelu smatra da je zbog pozitivnih učinaka potpore na razvoj sektora ribarstva i akvakulture negativni učinak na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama ograničen na minimum.
- (128) Za državne potpore koje se sufinanciraju u okviru EFPRA-e ili iz proračuna Unije, Komisija će smatrati da su potvrđeni povezani pozitivni učinci.
- (129) Osim toga, Komisija prema potrebi može uzeti u obzir i ima li predložena potpora druge pozitivne učinke. Ako su takvi drugi pozitivni učinci u skladu s onima

predviđenima u politikama Unije, kao što su europski zeleni plan, strategija „od polja do stola”³⁸, akcijski plan za kružno gospodarstvo³⁹, strategija za bioraznolikost⁴⁰, Akcijski plan EU-a: „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”⁴¹, Strategija za prilagodbu klimatskim promjenama⁴², energetska učinkovitost, Komunikacija o inicijativi pod naslovom „Izgradnja digitalne budućnosti Europe”⁴³, može se pretpostaviti da predložene potpore usklađene s takvim politikama Unije imaju takve šire pozitivne učinke.

- (130) Ako se potpore dodjeljuju za ulaganja, Komisija će obratiti posebnu pozornost na to može li se djelatnost smatrati okolišno održivom, kako je definirano u članku 3. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴, uključujući poštovanje načela „ne nanosi bitnu štetu”.

DIO II.

KATEGORIJE POTPORA

Poglavlje 1.

POTPORE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA I KRIZAMA

1.1. Potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja

- (131) Komisija će potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a ako su u skladu s načelima iz dijela I. poglavlja 3. i posebnim uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku.
- (132) „Prirodna nepogoda” i „izvanredan događaj” iz članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a iznimke su od opće zabrane državnih potpora na unutarnjem tržištu utvrđene u članku 107. stavku 1. UFEU-a. Zbog toga Komisija dosljedno zastupa stajalište da se ti pojmovi moraju tumačiti na restriktivan način. To je potvrdio Sud Europske unije⁴⁵.

³⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav (COM/2020/381 final).

³⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu” (COM/2020/98 final).

⁴⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030., Vraćanje prirode u naše živote (COM/2020/380 final).

⁴¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla” (COM/2021/400 final).

⁴² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama (COM/2013/0216 final).

⁴³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Izgradnja digitalne budućnosti Europe (COM/2020/67 final).

⁴⁴ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

⁴⁵ Vidjeti predmet C-73/03, *Španjolska protiv Komisije*, ECLI:EU:C:2004:711, točku 36.; te spojene predmete C-346/03 i C-529/03, *Giuseppe Atzeni i drugi*, ECLI:EU:C:2006:130, točku 79.

- (133) Komisija je dosad u području državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture prihvaćala da se iznimno jake oluje i poplave, a posebno poplave uzrokovane izlivanjem vode iz rijeka ili jezera, mogu smatrati prirodnim nepogodama. Osim toga, u skladu s Uredbom (EU) br. [NOVI FIBER] moguće je skupno izuzeti sljedeće vrste prirodnih nepogoda: potresi, lavine, odroni tla, poplave, tornada, uragani, erupcije vulkana i požari prirodnog podrijetla.
- (134) Sljedeći su događaji primjeri izvanrednih događaja koje je Komisija priznavala u slučajevima izvan sektora ribarstva i akvakulture: ratovi, unutarnji nemiri, štrajkovi, uz određene rezerve i ovisno o razmjerima, velike industrijske ili nuklearne nesreće i požari koji dovode do velikih gubitaka. Izbijanje bolesti životinja ili organizma štetnog za bilje općenito se ne smatra izvanrednim događajem. Međutim, Komisija je u specifičnim slučajevima povezanim sa sektorom ribarstva i akvakulture kao izvanredan događaj prihvatila veoma rašireno izbijanje nove bolesti životinja.
- (135) Komisija će nastaviti pojedinačno ocjenjivati prijedloge za dodjelu potpora u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a, uzimajući u obzir svoju dosadašnju praksu u tom području.
- (136) Potpore iz ovog odjeljka moraju ispuniti i sljedeće uvjete:
- (a) nadležno tijelo države članice službeno je proglasilo prirodu događaja kao prirodnu nepogodu ili izvanredan događaj; i
 - (b) postoji izravna uzročna veza između prirodne nepogode ili izvanrednog događaja i štete koju je pretrpio poduzetnik.
- (137) Prema potrebi, države članice mogu unaprijed odrediti kriterije koji služe kao temelj za službeno priznanje iz točke (136) podtočke (a).
- (138) Potpora se mora isplatiti izravno dotičnom poduzetniku odnosno skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član. Ako se potpora isplaćuje skupini i organizaciji proizvođača, iznos potpore ne smije premašiti iznos potpore za koji taj poduzetnik ispunjava uvjete.
- (139) Programi potpora moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastupanja događaja, a potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine od tog datuma. Kad je riječ o konkretnoj prirodnoj nepogodi ili izvanrednom događaju, Komisija će u opravdanim slučajevima odobriti potporu prijavljenu zasebno koja odstupa od tog pravila, na primjer zbog prirode i/ili opsega dotičnog događaja ili zbog naknadne ili kontinuirane prirode štete.
- (140) Kako bi se omogućilo brzo upravljanje kriznim situacijama, Komisija će odobriti *ex ante* okvirne programe potpora za nadoknadu štete nastale zbog iznimno snažnih oluja, poplava, potresa, lavina, odrona tla, tornada, uragana, erupcija vulkana i požara prirodnog podrijetla, pod uvjetom da su jasno utvrđeni uvjeti pod kojima se može dodijeliti potpora. Države članice u tim slučajevima moraju ispuniti obvezu izvješćivanja iz točke (218).
- (141) Potpore dodijeljene za nadoknadu štete nastale zbog drugih vrsta prirodnih nepogoda koje nisu spomenute u točki (133) i za nadoknadu štete nastale zbog izvanrednih događaja moraju se zasebno prijaviti Komisiji.

- (142) Prihvatljivi troškovi su troškovi štete nastali kao izravna posljedica prirodne nepogode ili izvanrednog događaja, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva.
- (143) Šteta može uključivati:
- (a) materijalnu štetu na imovini (kao što su zgrade, oprema, strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju); i
 - (b) gubitak prihoda zbog potpunog ili djelomičnog uništenja proizvodnje proizvoda ribarstva ili akvakulture ili sredstava za njihovu proizvodnju.
- (144) Šteta se mora izračunati na razini pojedinačnog korisnika.
- (145) Izračun materijalne štete mora se temeljiti na troškovima popravka ili gospodarskoj vrijednosti zahvaćene imovine prije prirodne nepogode ili izvanrednog događaja. Ne smije premašiti troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane prirodnom nepogodom ili izvanrednim događajem, tj. razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon prirodne nepogode ili izvanrednog događaja.
- (146) Gubitak prihoda mora se izračunati oduzimanjem:
- (a) umnoška količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u godini prirodne nepogode ili izvanrednog događaja, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini,
od
 - (b) umnoška prosječne godišnje količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi prirodnoj nepogodi ili izvanrednom događaju ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi prirodnoj nepogodi ili izvanrednom događaju, isključujući najvišu i najnižu vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.
- (147) Taj se iznos može uvećati za druge troškove korisnika koji su nastali zbog prirodne nepogode ili izvanrednog događaja, a od njega se moraju oduzeti svi troškovi koji nisu nastali zbog prirodne nepogode ili izvanrednog događaja i koje bi korisnik i inače imao.
- (148) Komisija može prihvatiti i druge metode izračuna štete ako su one reprezentativne, ne temelje se na pretjerano visokim ulovima ili prinosima i ne dovode do prevelike naknade za bilo kojeg korisnika.
- (149) Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

1.2. Potpore za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika

- (150) Komisija će potpore za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ako su u skladu s načelima iz dijela I. poglavlja 3. i posebnim uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku.

- (151) Potpore za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika smatraju se primjerenim alatom za pomoć poduzetnicima da se oporave od takve štete i za olakšavanje razvoja gospodarskih djelatnosti, koji ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, pod uvjetom da te potpore ispunjavaju uvjete utvrđene u ovom odjeljku.
- (152) Iznimno od točke (150), Komisija će potporu koja je iste vrste kao potpora svrstana u kategoriju potpora uzajamnim fondovima iz članka 20. Uredbe (EU) [NOVI FIBER] ocijeniti na temelju dijela I. odjeljka 2.3. ovih Smjernica.
- (153) Komisija je dosad u području državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture prihvaćala da se oluje, naleti vjetra koji izazivaju iznimno visoke valove, obilna i dugotrajna kiša, poplave te iznimno povećanje temperature vode tijekom duljeg razdoblja mogu smatrati nepovoljnim vremenskim uvjetima i nepovoljnim klimatskim prilikama. Osim toga, u skladu s Uredbom (EU) [NOVI FIBER] moguće je skupno izuzeti sljedeće vrste nepovoljnih vremenskih uvjeta: mraz, oluje, tuča, led, obilna i dugotrajna kiša te jaka suša.
- (154) Komisija će nastaviti pojedinačno ocjenjivati prijedloge za dodjelu potpora za otklanjanje štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika, uzimajući u obzir svoju dosadašnju praksu u tom području.
- (155) Potpore iz ovog odjeljka moraju ispuniti i sljedeće uvjete:
- (a) šteta nastala zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika mora iznositi više od 30 % prosječnog godišnjeg prometa, izračunano na temelju prethodne tri kalendarske godine ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim vremenskim uvjetima ili nepovoljnim klimatskim prilikama, isključujući najvišu i najnižu vrijednost;
 - (b) mora postojati izravna uzročna veza između nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika i štete koju je pretrpio poduzetnik;
 - (c) u slučaju gubitaka nastalih zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika koji bi se mogli pokriti iz uzajamnih fondova koji se financiraju na temelju Uredbe (EU) 2021/1139 država članica mora obrazložiti zašto namjerava dodijeliti potporu, a ne novčanu naknadu koja se isplaćuje iz tih uzajamnih fondova.
- (156) Potpora se mora isplatiti izravno dotičnom poduzetniku ili skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član. Ako se potpora isplaćuje skupini ili organizaciji proizvođača, iznos potpore ne smije premašiti iznos potpore za koji taj poduzetnik ispunjava uvjete.
- (157) Programi potpora koji se odnose na nepovoljne vremenske uvjete i nepovoljne klimatske prilike moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastupanja događaja. Potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine od tog datuma.
- (158) Kako bi se omogućilo brzo upravljanje kriznim situacijama, Komisija će odobriti *ex ante* okvirne programe potpora za nadoknadu štete nastale zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika, pod uvjetom da su jasno utvrđeni uvjeti pod kojima se može dodijeliti potpora. Države članice u tim slučajevima moraju ispuniti obvezu izvješćivanja iz točke (218).

- (159) Potpore dodijeljene za nadoknadu štete nastale zbog drugih vrsta nepovoljnih vremenskih uvjeta i nepovoljnih klimatskih prilika koje nisu spomenute u točki (153) moraju se zasebno prijaviti Komisiji.
- (160) Prihvatljivi troškovi su troškovi štete nastali kao izravna posljedica nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva.
- (161) Šteta može uključivati:
- (a) materijalnu štetu na imovini (npr. zgrade, plovila, oprema, strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju); i
 - (b) gubitak prihoda zbog potpunog ili djelomičnog uništenja proizvodnje proizvoda ribarstva ili akvakulture ili sredstava za njihovu proizvodnju.
- (162) Šteta se mora izračunati na razini pojedinačnog korisnika.
- (163) U slučaju materijalne štete na imovini, šteta mora dovesti do gubitka proizvodnje u iznosu većem od 30 % prosječnog godišnjeg prometa, izračunano na temelju prethodne tri kalendarske godine ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim vremenskim uvjetima ili nepovoljnim klimatskim prilikama, isključujući najvišu i najnižu vrijednost.
- (164) Izračun materijalne štete mora se temeljiti na troškovima popravka ili gospodarskoj vrijednosti zahvaćene imovine prije nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika. Ne smije premašiti troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim uvjetima ili nepovoljnim klimatskim prilikama, tj. razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika.
- (165) Gubitak prihoda mora se izračunati oduzimanjem:
- (a) umnoška količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u godini nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini,
od
 - (b) umnoška prosječne godišnje količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim vremenskim uvjetima ili nepovoljnim klimatskim prilikama ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nepovoljnim vremenskim uvjetima ili nepovoljnim klimatskim prilikama, isključujući najvišu i najnižu vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.
- (166) Taj se iznos može uvećati za druge troškove korisnika koji su nastali zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika, a od njega se moraju oduzeti svi troškovi koji nisu nastali zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta ili nepovoljnih klimatskih prilika i koje bi korisnik i inače imao.
- (167) Komisija može prihvatiti i druge metode izračuna štete ako su one reprezentativne, ne temelje se na pretjerano visokim ulovima ili prinosisima i ne dovode do prevelike naknade za bilo kojeg korisnika.

- (168) Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

1.3. Potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u akvakulturi i infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici

- (169) Komisija će potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u akvakulturi i infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ako su u skladu s dijelom I. poglavljem 3. i posebnim uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku.
- (170) Potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u akvakulturi i infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici smatraju se primjerenim alatom za pomoć poduzetnicima u uklanjanju rizika koji predstavljaju te prijetnje i za olakšavanje razvoja gospodarskih djelatnosti, koji ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, pod uvjetom da te potpore ispunjavaju uvjete utvrđene u ovom odjeljku.
- (171) Iznimno od točke (169), Komisija će potporu koja je iste vrste kao potpora svrstana u kategoriju potpora za mjere zaštite zdravlja i dobrobiti životinja iz članka 39. Uredbe (EU) [NOVI FIBER] ocijeniti na temelju dijela I. odjeljka 2.3. ovih Smjernica.
- (172) Potpore iz ovog odjeljka mogu se dodijeliti samo:
- (a) za bolesti i infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici, a za koje postoje pravila Unije ili nacionalna pravila, bilo da su utvrđena zakonom, uredbom ili drugim propisom; i
 - (b) kao dio:
 - (i) javnog programa na razini Unije odnosno nacionalnoj ili regionalnoj razini za sprečavanje, kontrolu ili iskorjenjivanje bolesti životinja ili infestacije invazivnim stranim vrstama; ili
 - (ii) hitnih mjera koje je uvelo nadležno nacionalno tijelo; ili
 - (iii) mjera iskorjenjivanja ili sprečavanja širenja invazivne strane vrste (koja izaziva zabrinutost u Uniji) provedenih u skladu s Uredbom (EU) br. 1143/2014.
- (173) Programi i mjere iz točke (172) podtočke (b) moraju sadržavati opis dotičnih mjera sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja.
- (174) Potpore se ne smiju odnositi na mjere za koje je zakonodavstvom Unije predviđeno da troškove snosi korisnik, osim ako je trošak takvih mjera potpore u potpunosti namiren obveznim pristojbama koje plaćaju korisnici.
- (175) Potpora se mora isplatiti izravno dotičnom poduzetniku ili skupini ili organizaciji proizvođača čiji je on član. Ako se potpora isplaćuje skupini ili organizaciji

proizvođača, iznos potpore ne smije premašiti iznos potpore za koji taj poduzetnik ispunjava uvjete.

- (176) Pojedinačne potpore ne bi se smjele dodijeliti ako se utvrdi da je bolest ili infestacija invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici izazvana namjerno ili nemarom korisnika.
- (177) Kad je riječ o bolestima životinja, potpore se mogu dodijeliti za bolesti akvatičnih životinja navedene na popisu iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶, na popisu bolesti životinja iz Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja koji je utvrdila Svjetska organizacija za zdravlje životinja⁴⁷ ili na popisu zoonoza akvatičnih životinja iz točke 2. Priloga III. Uredbi (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸.
- (178) Potpore se mogu dodijeliti i za emergentne bolesti koje ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 6. stavku 2. Uredbe (EU) 2016/429 pod sljedećim uvjetima:
 - (a) dotična bolest životinja uzrokovala je štetu koja premašuje prag od najmanje 30 % prosječne godišnje proizvodnje ili dohotka u prethodnom trogodišnjem razdoblju ili trogodišnjeg prosjeka za prethodno petogodišnje razdoblje nakon isključivanja najviše i najniže vrijednosti; i
 - (b) korisnici su ugovorili policu osiguranja ili plaćaju financijske doprinose uzajamnim fondovima akreditiranim u dotičnoj državi članici koji pokrivaju barem 50 % njihove prosječne godišnje proizvodnje ili prihoda od proizvodnje i statistički najučestalije bolesti životinja u dotičnoj državi članici ili regiji na koju se odnosi polica osiguranja.
- (179) Programi potpora moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastanka troškova ili štete nastale zbog bolesti životinja, infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici. Potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine od tog datuma. Ti se uvjeti ne primjenjuju na troškove nastale u preventivne svrhe kako je navedeno u točki (181).
- (180) Kako bi se omogućilo brzo upravljanje kriznim situacijama, Komisija će odobriti *ex ante* okvirne programe, pod uvjetom da su jasno utvrđeni uvjeti pod kojima se može dodijeliti potpora. Države članice u tim slučajevima moraju ispuniti obvezu izvješćivanja iz točke (218).
- (181) Potporom se mogu obuhvatiti sljedeći prihvatljivi troškovi, među ostalim u preventivne svrhe:
 - (a) provjere zdravstvenog stanja, analize, testiranja i druge mjere probira;

⁴⁶ Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja”) (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

⁴⁷ Vidjeti <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

⁴⁸ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

- (b) kupnja, skladištenje, davanje ili distribucija cjepiva, lijekova i materijala za liječenje životinja;
 - (c) kupnja, skladištenje, uvođenje i distribucija zaštitnih proizvoda ili opreme za suzbijanje infestacija invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici;
 - (d) klanje, usmrćivanje i uništavanje životinja;
 - (e) uništavanje proizvoda životinjskog podrijetla i s njima povezanih proizvoda;
 - (f) čišćenje i dezinficiranje gospodarstva i opreme;
 - (g) šteta nastala zbog klanja, usmrćivanja ili uništavanja životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i s njima povezanih proizvoda.
- (182) Potpore u vezi s prihvatljivim troškovima iz točke (181) podtočke (a) moraju se dodijeliti u naravi i isplatiti provoditelju provjera zdravstvenog stanja, analiza, testiranja i drugih mjera probira.
- (183) U slučaju potpora za otklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja, infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici iz točke (181) podtočke (g), naknada se mora izračunati samo na temelju:
- (a) tržišne vrijednosti zaklanih, usmrćenih ili uginulih životinja ili uništenih proizvoda:
 - (i) kao posljedica dotične bolesti životinja ili infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici;
 - (ii) kao da nisu bili pogođeni bolešću ili infestacijom invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici;
 - (iii) njihove tržišne vrijednosti neposredno prije nego što se pojavila ili je potvrđena sumnja na bolest životinja ili infestaciju;
 - (b) gubitka prihoda zbog obveze karantene i poteškoća u obnavljanju životinjskog blaga.
- (184) Iznos potpore mora se umanjiti za sve troškove koji nisu izravno nastali zbog bolesti životinja ili infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji ili invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici i koje bi korisnik i inače imao te za sve prihode od prodaje proizvoda povezanih sa životinjama koje su zaklane, usmrćene ili uništene u svrhu sprečavanja ili iskorjenjivanja bolesti.
- (185) U iznimnim i opravdanim slučajevima Komisija može prihvatiti druge troškove nastale zbog bolesti životinja u akvakulturi ili infestacije invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Uniji i invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u državi članici.
- (186) Primljene potpore i druga plaćanja koja je primio korisnik, uključujući plaćanja na temelju drugih nacionalnih mjera ili mjera Unije ili na temelju polica osiguranja ili uzajamnih fondova za iste prihvatljive troškove, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

Poglavlje 2.

POTPORE U NAJUDALJENIJIM REGIJAMA

2.1. Operativne potpore u najudaljenijim regijama

- (187) Operativne potpore u najudaljenijim regijama spojive su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) UFEU-a ako su u skladu s dijelom I. poglavljem 3., uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku i posebnim odredbama koje se primjenjuju na te regije.
- (188) Ovaj se odjeljak primjenjuje na operativne potpore u najudaljenijim regijama iz članka 349. UFEU-a kojima se, u skladu s člankom 10. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/1139, nastoje ublažiti posebna ograničenja s kojima su te regije suočene zbog udaljenosti, otočnog položaja, male površine, nepovoljne topografije i klime i gospodarske ovisnosti o malom broju proizvoda, čija postojanost i međudjelovanje u velikoj mjeri ograničuju njihov razvoj. U primjeni ovog odjeljka Komisija uzima u obzir usklađenost operativne potpore s mjerama u okviru EFPPA-e za dotičnu regiju, ako je primjenjivo, i njezine učinke na tržišno natjecanje i trgovinu u dotičnim regijama i drugim dijelovima Unije.
- (189) Potpore iz ovog odjeljka ne smiju prelaziti ono što je potrebno za ublažavanje posebnih ograničenja u najudaljenijim regijama koja proizlaze iz njihove izoliranosti, otočnog položaja i iznimne udaljenosti.
- (190) Prihvatljivi troškovi koji proizlaze iz tih posebnih ograničenja moraju se izračunati u skladu s kriterijima utvrđenima u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1972⁴⁹.
- (191) Kako bi se izbjegla prevelika naknada, dotična država članica mora uzeti u obzir druge vrste javnih intervencija, uključujući, ako je primjenjivo, nadoknadu dodatnih troškova subjekata povezanih s ribolovom, uzgojem, preradom i stavljanjem na tržište određenih proizvoda ribarstva i akvakulture iz najudaljenijih regija koji se plaćaju u skladu s člankom 24. i člancima od 35. do 37. Uredbe (EU) 2021/1139.
- (192) Potpore i ostala plaćanja koja korisnik primi za iste prihvatljive troškove moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

2.2. Potpore za obnovu ribarske flote u najudaljenijim regijama

- (193) Komisija će potpore za obnovu ribarske flote u najudaljenijim regijama smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) UFEU-a ako su u skladu s načelima iz dijela I. poglavlja 3., uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku i posebnim odredbama koje se primjenjuju na te regije.

⁴⁹

Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1972 od 11. kolovoza 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004 utvrđivanjem kriterijâ za izračun dodatnih troškova subjekata povezanih s ribolovom, uzgojem, preradom i stavljanjem na tržište određenih proizvoda ribarstva i akvakulture iz najudaljenijih regija (SL L 402, 15.11.2021., str. 1.).

- (194) Ovaj se odjeljak primjenjuje na potpore za obnovu ribarske flote u najudaljenijim regijama iz članka 349. UFEU-a čiji je cilj podupiranje troškova povezanih s kupnjom novog ribarskog plovila koje će biti registrirano u najudaljenijoj regiji.
- (195) Potpore iz ovog odjeljka mogu se dodijeliti samo:
- (a) ako je novo ribarsko plovilo u skladu s propisima Unije i nacionalnim zakonodavstvom o zdravstvenim, sigurnosnim i radnim uvjetima na ribarskim plovilima i o obilježjima ribarskih plovila; i
 - (b) ako je na datum podnošenja zahtjeva za potporu korisnikovo glavno mjesto registracije u najudaljenijoj regiji u kojoj će novo plovilo biti registrirano.
- (196) Na datum dodjele potpore najnovije izvješće sastavljeno u skladu s člankom 22. stavcima 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1380/2013 prije tog datuma mora pokazati da postoji ravnoteža između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti u segmentu flote najudaljenije regije kojem će novo plovilo pripadati („nacionalno izvješće”).
- (197) Potpora se ne smije dodijeliti ako nacionalno izvješće, a posebno u njemu sadržana procjena ravnoteže, nije izrađeno na temelju bioloških i gospodarskih pokazatelja te pokazatelja o uporabi plovila utvrđenih u zajedničkim smjernicama⁵⁰ iz članka 22. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013.
- (198) Stoga za dodjelu potpore u skladu s ovim odjeljkom moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) dotična država članica Komisiji mora dostaviti nacionalno izvješće do 31. svibnja godine N;
 - (b) nacionalno izvješće mora pokazati da postoji ravnoteža između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti u segmentu flote kojem će novo plovilo pripadati;
 - (c) zahtjevi za potporu podneseni nacionalnim tijelima između 1. lipnja godine N i 31. svibnja godine N + 1 moraju se ispitati u odnosu na nacionalno izvješće za godinu N; i
 - (d) Komisija ne smije dovesti u pitanje zaključak nacionalnog izvješća za godinu N, a posebno u njemu sadržanu procjenu ravnoteže.
- (199) Za potrebe točke (198) podtočke (d) smatra se da je procjena ravnoteže sadržana u nacionalnom izvješću dovedena u pitanje ako Komisija do 31. ožujka godine N + 1 pošalje dopis s tom porukom dotičnoj državi članici na temelju članka 22. stavka 4. Uredbe (EU) br. 1380/2013. Ako se takav dopis ne pošalje do tog roka ili ako se dopisom ne ospori procjena ravnoteže sadržana u nacionalnom izvješću, dotična država članica može dodijeliti potporu.
- (200) Dotična država članica može dodjeljivati potporu na temelju nacionalnog izvješća za godinu N isključivo do podnošenja sljedećeg nacionalnog izvješća, odnosno do 31. svibnja godine N + 1.

- (201) Gornje granice ribolovnog kapaciteta za svaku državu članicu i svaki segment flote najudaljenijih regija utvrđene u Prilogu II. Uredbi (EU) br. 1380/2013, uzimajući u obzir sva moguća smanjenja tih gornjih granica u skladu s člankom 22. stavkom 6. te uredbe, ni u jednom se trenutku ne smiju premašiti. Ulazak novog kapaciteta u flotu kupljenog uz pomoć potpore mora se provesti uz puno poštovanje gornjih granica kapaciteta i ne smije dovesti do situacije u kojoj bi se te gornje granice premašile.
- (202) Potpora se ne smije uvjetovati kupnjom novog plovila iz nekog određenog brodogradilišta.
- (203) Maksimalni intenzitet potpore ne smije biti veći od 60 % ukupnih prihvatljivih troškova u slučaju plovila čija je duljina preko svega manja od 12 metara, ne smije biti veći od 50 % ukupnih prihvatljivih troškova u slučaju plovila čija je duljina preko svega 12 metara ili više i manje od 24 metra te ne smije biti veći od 25 % ukupnih prihvatljivih troškova u slučaju plovila ukupne duljine 24 metra i više.
- (204) Plovilo kupljeno uz pomoć potpore mora ostati registrirano u najudaljenijoj regiji u razdoblju od najmanje 15 godina od datuma dodjele potpore i u tom razdoblju mora sav svoj ulov iskrcavati u toj najudaljenijoj regiji. Ako se taj uvjet ne ispuni, potpora se mora vratiti u iznosu koji je razmjern razdoblju ili opsegu nesukladnosti.

DIO III.

POSTUPOVNA PITANJA

1. Maksimalno trajanje programa potpora i evaluacija

- (205) Komisija odobrava samo programe potpora ograničenog trajanja. Programi potpora u pravilu se ne smiju primjenjivati dulje od sedam godina.
- (206) Kako bi se dodatno ograničila narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine, Komisija može zahtijevati da određeni programi budu podložni vremenskom ograničenju (obično četiri godine ili manje) i *ex post* evaluaciji iz točke (36). *Ex post* evaluacije provodit će se za programe u slučaju kojih je vjerojatnost narušavanja tržišnog natjecanja posebno velika, to jest one koji bi mogli znatno ograničiti ili narušiti tržišno natjecanje ako se njihova provedba pravodobno ne provjeri.
- (207) S obzirom na ciljeve *ex post* evaluacije te kako se državama članicama ne bi nametnuo nerazmjern teret u pogledu manjih iznosa potpore, zahtjev *ex post* evaluacije primjenjuje se samo na programe potpora koji imaju velik proračun, sadržavaju nove značajke ili kada su predviđene znatne tržišne, tehnološke ili regulatorne promjene. *Ex post* evaluaciju mora obaviti stručnjak neovisan o davatelju potpore na temelju zajedničke metodologije i ona se mora objaviti. Države članice uz relevantni program potpore moraju dostaviti nacrt plana evaluacije, koji će biti neizostavan dio Komisijine ocjene programa.
- (208) Kako bi se omogućila procjena mogućeg produljenja programa potpora, *ex post* evaluacija Komisiji se mora dostaviti pravodobno, a u svakom slučaju po završetku programa. U svakoj sljedećoj mjeri potpore sa sličnim ciljevima moraju se uzeti u obzir rezultati te *ex post* evaluacije.

- (209) U slučaju programa potpora koji su isključeni iz područja primjene uredbe o općem skupnom izuzeću isključivo zbog velikog proračuna, Komisija će njihovu spojivost s unutarnjim tržištem ocijeniti samo na temelju plana evaluacije.

2. Primjena Smjernica

- (210) Komisija će ove Smjernice primjenjivati pri ocjenjivanju svih potpora koje će se dodjeljivati od 1. siječnja 2023. nadalje, neovisno o datumu prijave.
- (211) Pojedinačne potpore dodijeljene na temelju odobrenog programa potpora i prijavljene Komisiji u skladu s obvezom pojedinačne prijave ocjenjuju se na temelju smjernica koje se primjenjuju na odobreni program potpora.
- (212) Nezakonito dodijeljene potpore ocjenjivat će se na temelju smjernica koje su na snazi u trenutku dodjele potpore. Pojedinačne potpore dodijeljene na temelju nezakonitog programa potpora ocjenjivat će se na temelju smjernica koje se primjenjuju na nezakoniti program potpora u trenutku dodjele pojedinačne potpore.
- (213) Smjernice za ispitivanje državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture⁵¹ donesene 2015. stavljaju se izvan snage i neće se primjenjivati nakon 31. prosinca 2022., osim u slučajevima iz točaka (211) i (212).

3. Prijedlozi odgovarajućih mjera

- (214) U skladu s člankom 108. stavkom 1. UFEU-a, Komisija predlaže da države članice najkasnije do 30. lipnja 2023. izmijene svoje postojeće programe potpora tako da budu u skladu s ovim Smjernicama.
- (215) Komisija poziva države članice da izraze svoje izričito i bezuvjetno slaganje s odgovarajućim mjerama predloženima u ovim Smjernicama u roku od dva mjeseca od datuma objave ovih Smjernica u *Službenom listu Europske unije*.
- (216) Ako određena država članica ne izrazi svoje izričito i bezuvjetno slaganje u predviđenom roku, Komisija će pretpostaviti da se ona ne slaže s predloženim mjerama. Ako se određena država članica ne slaže s predloženim mjerama, Komisija će postupiti u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589.

4. Izvješćivanje i praćenje

- (217) Komisija podsjeća države članice na njihovu obvezu podnošenja godišnjih izvješća Komisiji kako je navedeno u članku 26. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 te člancima 5., 6., i 7. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004⁵².

⁵¹ Komunikacija Komisije – Smjernice za ispitivanje državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture (SL C 217, 2.7.2015., str. 1.).

⁵² Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ (SL L 141, 30.2004., str. 1.).

- (218) Godišnje izvješće mora sadržavati i meteorološke informacije o vrsti, vremenu nastanka, relativnoj jakosti i lokaciji događaja iz dijela II. odjeljaka 1.1 i 1.2 te informacije o bolesti životinja i infestaciji invazivnim stranim vrstama iz dijela II. poglavlja 1. odjeljaka 1.3. Obveza izvješćivanja utvrđena u ovoj točki odnosi se samo na *ex ante* okvirne programe.
- (219) Komisija zadržava pravo traženja dodatnih informacija o postojećim programima potpora od slučaja do slučaja, ako je to potrebno kako bi joj se omogućilo ispunjivanje obveza u skladu s člankom 108. stavkom 1. UFEU-a.
- (220) Države članice moraju voditi detaljnu evidenciju o svim mjerama potpore. Ta evidencija mora sadržavati sve informacije koje su potrebne da se utvrdi jesu li ispunjeni uvjeti iz ovih Smjernica u pogledu prihvatljivosti i intenziteta potpore, ako je to primjenjivo. Navedena evidencija mora se čuvati 10 godina od datuma dodjele potpore i na zahtjev se mora dostaviti Komisiji.

5. Revizija

- (221) Komisija može u svakom trenutku odlučiti preispitati ili izmijeniti ove Smjernice ako je to potrebno zbog razloga povezanih s politikom tržišnog natjecanja, drugim politikama Unije, međunarodnim obvezama, tržišnim kretanjima ili zbog bilo kojeg drugog opravdanog razloga.